

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SəS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Heydar

SəS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 135 (5366) 1 avqust 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Dövlətin siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır

"Azərbaycan ilə ABŞ arasında
siyasi, iqtisadi, enerji,
təhlükəsizlik sahələrində ikitərəfli
münasibətlər çox
yaxşı
səviyyədədir"

Leyla Əliyeva: "İnsanların
sevgisini qazanmaq çox
böyük xoşbəxtlikdir"

Novruz Məmmədov: "Haaretz"
qəzətinin yalan və böhtəndən
ibarət yazısı Azərbaycan-İsrail
münasibətlərinin
ruhuna ziddir

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri
Türkiyənin İqdır Vilayətinin
valisi ilə
görüşüb

Bakıda "4 isti gün": "Jara-
2017" Qriqori Lepsin
yaradıcılıq gecəsi ilə
yekunlaşdır

Sergey Markov:
"Ermənistən iki cəbhəyə
oynamağa çalışır"

9
**Dima Bilan: "Jara"
dünya miqyasında
parlaq musiqi
hadisəsidir**

12
**Ermənistən:
səxsiyyətin ikiyə
bölünməsi-dissosiativ
pozulma**

16
**Azərbaycan cüdoçusu
Almaniyada keçirilən
yarışda çempion olub**

1 avqust 2017-ci il

“Azərbaycan ilə ABŞ arasında siyasi, iqtisadi, enerji, təhlükəsizlik sahələrində ikitərəfli münasibətlər çox yaxşı səviyyədədir”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ABŞ-in Arizona ştatının Nümayəndələr Palatasının sədri Cavan Mesnardı qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 31-də ABŞ-in Arizona ştatının Nümayəndələr Palatasının sədri Cavan Mesnardı qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, ABŞ-in Arizona ştatının Nümayəndələr Palatasının sədri Cavan Mesnard artıq bir neçə gündür Azərbaycana geldiyini, Bakı və regionlarımıza ilə tanış olduğuunu qeyd edərək dedi: “Sizin ecazkar olkenizdə olmayımdan çox memnunam. Azərbaycan çox gözəl ölkədir. Mən ilk dəfədir ki, buradayam. İnsanlar hər yerde dostluq və qonaqpərvərlik nümayiş etdirirlər. Mən ABŞ-a geri döndükde bu təessürlərimi hamı ilə bölüşəcəyəm”. Cavan Mesnard Arizona ştatının qanunvericilərinin əsəriyyətinin Azərbaycan haqqında çox eşitdiyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev qonağın Bakıda və regionlarda olmasının ölkəmiz haqqında daha geniş informasiya əldə edilməsi işinə kömək edəcəyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, ABŞ-dan Azərbaycana daha çox səfərlərin həyata keçirilməsi insanlar arasında temasların genişləndirilməsi və xalqlarımızın bir-birini daha yaxından tanımaları baxımından önemlidir və bu, həm də ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın möhkəmlənməsi işinə xidmət edəcək. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan ilə ABŞ arasında siyasi, iqtisadi, enerji, təhlükəsizlik sahələ-

rində ikitərəfli münasibətlərin və eləcə də ölkəmizin ABŞ-in ayrı-ayrı ştatları ilə əməkdaşlığının çox yaxşı səviyyədə olduğunu de-

di. Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, ABŞ-in bəzi regionlarında ictimaiyyətin ölkəmiz haqqında bir o qədər də dolğun məlu-

mata malik olmadığını vurgulayaraq, Azərbaycan haqqında həqiqətlərin daha çox yaxılmasıının önemini qeyd etdi.

Azərbaycanla Burkina Faso arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanlar var

Prezident İlham Əliyev Burkina Fasonun Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 31-də Burkina Faso dövlətinin ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Amadou Dikonun etimadnaməsini qəbul edib. AZERTAC xəber verir ki, səfir fəxri qaroval dəstəsinin qarşısından keçdi. Amadou Diko etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra Azərbaycan Prezidenti səfirlər səhbət etdi.

Amadou Diko Burkina Faso dövlətinin Azərbaycanda səfiri kimi fəaliyyətə başlamasından sevinc hissi keçirdiyini bildirək dedi: “Sizin kimi şəxsiyyətin yanındakı ölkəni təmsil etmək

üçün gözel Azərbaycana səfər etmək dən şərəf duyuram”.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanla Burkina Faso arasında siyasi, iqtisadi, ticarət, sərmaya qoyuluşu və

eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərlə bağlı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanların olduğunu qeyd edərək, bu baxımdan ölkələrimiz və xalqlarımızın bir-birini da-ha yaxından tanımalarının vacib olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı səfir Amadou Dikonu bu istiqamətdə səyələrini əsirgəməyəcəyinə ümidi var olduğunu bildirdi.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev İsveçrə Konfederasiyasının Prezidenti Doris Loytharda təbrik məktubu göndərib. Təbrikdə deyilir: “Hörmətli xanım Prezident, İsveçrə Konfederasiyasının milli bayramı münasibətə Size və xalqınız öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından en səmimi təbriklerimi yetirirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan-İsveçrə əlaqələri, ölkələrimiz arasındaki dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri qarşılıqlı maraqlarımıza uyğun olaraq bundan sonra da dinamik şəkildə inkişaf edəcək və genişlənəcəkdir. Bu əlamətdar gündə Size möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dəst İsveçrə xalqına daim əmin-amanlıq və firavənlilik dileyirəm”.

Prezident İlham Əliyev Xızır Şıxsəidovun “Dostluq” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası, həmçinin Azərbaycan və Dağıstan xalqları arasında dostluq, əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafındaki xüsusi xidmətlərinə görə Xızır İslayevi Şıxsəidov “Dostluq” ordeni ilə təltif edilsin.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Sabitliyi Şurasının Əsasnaməsi”nin təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın kino xadimlərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqəbüdlərinin verilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Çingiz Qənizadənin “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında feal iştirakına görə Çingiz Aşralı oğlu Qənizadə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Hindistan Prezidenti Ram Nat Kovində təbrik məktubu göndərib. Təbrikdə deyilir: “Hindistan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçilməyiniz münasibətə Sizi səmimi qəlbən təbrik edirəm. İnanıram ki, Azərbaycan ilə Hindistan arasındaki ənənəvi dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin davamlı inkişafi və daha da möhkəmləndirilməsi yolunda birgə səylər göstərəcəyik. Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, dəst Hindistan xalqının rifahı namine qarşısındaki fəaliyyətinizdə uğurlar dileyirəm”.

Leyla Əliyeva: "İnsanların sevgisini qazanmaq çox böyük xoşbəxtlikdir"

Jara" festivalının dördüncü günündə qırmızı xalı üzərində keçid mərasimi zamanı aparıcılar musiqi bayramının fəxri qonaqları sırasında olan Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanı mikrofon önüne dəvət ediblər. AZERTAC xəbər verir ki, Leyla Əliyeva aparıcıların bir neçə səslini cavablandırıb.

Aparıcı: Hami, Azərbaycanın qonaqları, Bakının qonaqları bugünkü konsertin nə vaxt başlayacağına gözləyir. Baxın görün, hamı siz necə sevir, sizi həmişə belə alqışlayırlar. Hamı sizinlə səhbət etmək, şəkil çəkdirmək istəyir. Deyin görüm, siz belə böyük sevginin öhdəsindən necə gəlirsiniz?

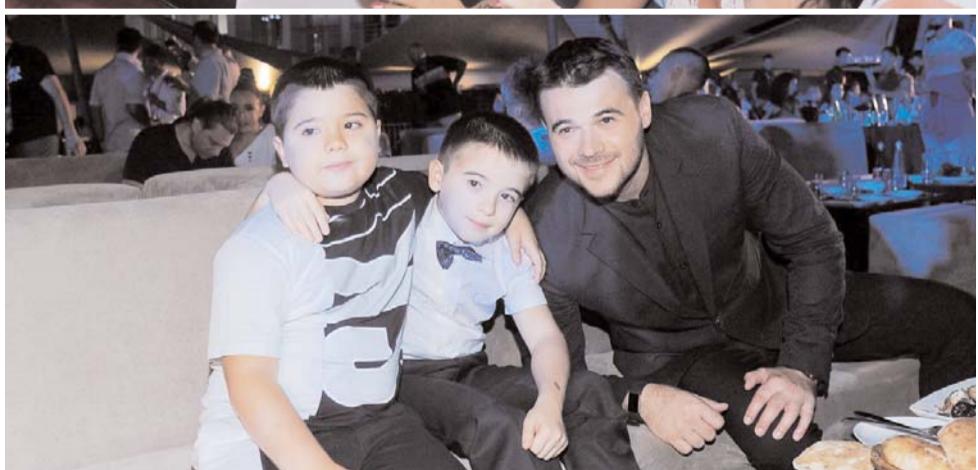
Leyla Əliyeva: Bu sözlərə görə sağ olun. Bu, çox böyük xoşbəxtlikdir.

Aparıcı: Sizin heyətəmiz şeirləriniz var. Mən sizin instaqram səhifənizə baxdım, çox şey oxudum. Sizi nə ruhlandıır?

Leyla Əliyeva: Heyat, məhəbbət, gözəllik - hər şey.

Aparıcı: Ona görə belə işq saçırınız? Gözəl insan hər cəhətdən gözəldir. Çox sağ olun.

Leyla Əliyeva: Sağ olun. Hamınıza gözəl axşam arzu edirəm.

Novruz Məmmədov: "Haaretz" qəzetinin yalan və böhtandan ibarət yazısı Azərbaycan-İsrail münasibətlərinin ruhuna ziddir

Iyulun 30-da İsrailin "Haaretz" qəzeti Azərbaycanla bağlı yalan və böhtandan ibarət növbəti yazı dərc edib. Azərbaycan Prezidentinin xarici siyaset məsələləri üzrə köməkçisi Novruz Məmmədov AZERTAC-a bu yazı ilə bağlı münasibət bildirib. Prezidentin köməkçisi deyib:

- Təessüf ki, məsuliyyət hissindən mehrum bəzi metbuat organlarının təmsilçiləri vaxtaşırı yalan və böhtan xarakterli məlumatları yaymağı özlərinə peşə hesab edirlər. İndiyə qədər İsrailin "Haaretz" qəzətində dəfələrlə Azərbaycan dövləti, onun xarici və daxili siyaseti ilə bağlı bəzi yalan məlumatlar dərc olunub. Lakin növbəti yalan və böhtan birbaşa Prezidentin ailəsinə qarşı yönəldiyindən ona münasibət bildirməyə ehtiyac var.

Bələ ki, iyul ayının 30-da İsrailin "Haaretz" qəzətində Prezidentin ailəsi barədə bütövlükde yalan məlumat, kiçik olsa da məkrli yazı dərc olunub. Əsas narahatlıq doğuran məqam isə bu məlumatda İsrailin turizm naziri Yarev Levine istinad edilməsidir. Yazida göstərilir ki, guya son bir neçə ay ərzində Prezidentin ailəsi İsraildə əmlak almaqla, bu ölkəyə vəsait qoymaqla meşğul olub. Eyni zamanda, guya Prezidentin kiçik oğlu (fikir verin) bu aylarda İsraildə olub. Amma həqiqət budur ki, Prezidentin oğlu yalnız göstərilən aylarda yox, ümumiyyətə, İsraille sefər etməyib. Bu informasiyalar yalan və böhtandan başqa bir şey deyil və onların reallığıla heç bir əlaqəsi yoxdur. İsrail metbuatında belə yazıların dərci təessüf doğurur və eyni zamanda, ölkələrimiz arasında münasibətlərin ruhuna da ziddir. "Haaretz" qəzətinin jurnalisti məkrli niyyətini həyata keçirmek üçün İsrailin turizm naziri Yarev Levine istinad edir. Hesab edirəm ki, yalan və böhtan məlumatla bağlı İsrail sefirliliyi özünün və nazir Yarev Levinin mövqeyini bildirməlidir.

Fettah Heydərov: "Azərbaycan mədəniyyət və incəsənət sahəsində də dünyaya örnek ola bilər"

Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı son zamanlar Azərbaycanda ənənəvi keçirilən mühüm tədbirlərdən birinə çevrilib. Bu festival Heydər Əliyev Fondunun çox uğurlu layihələrindən biridir. Çox şadəm ki, dünyada kifayət qədər tanınan və sevilən, canlı ifalarının dinlənilmesi her vaxt mümkün olmayan korifey sənətkarlar Qəbələ festivalının iştirakçıları olur, gözəl konsertləri ilə yerli və xarici tamaşaçıların zövqünü oxşayırlar. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözleri jurnalistlərə müsahibəsində Milli Məclisin deputati, Respublika Ağsaqqallar Şurasının sədri Fettah Heydərov deyib.

Milli Məclisin deputati bildirib ki, Qəbələ festivalı xarici qonaqlara Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini təqdim etməklə yanaşı, yerli musiqisəvərlərə dönyanın klassik sənət inciləri ilə yaxından tanış olmaq imkanı yaradır: "Müxtəlif ölkələrdən görkəmli musiqiçilər, bədii kollektivlər, solistlər və dirijorların iştirak etdiyi IX Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalında səsləndirilən Azərbaycan və Avropa bəstəkarlarının əsərləri böyük tamaşaçı marağına səbəb olur. Festival günlərində Qəbələdə böyük izdiham yaşanır, xüsusi ab-hava hökm sürür".

Festivalda musiqiçilərin gözəl ifalarından və yaddaşdan çıxışlarından danışan Fettah Heydərov bu tədbirin gözləniləndiyi kimi böyük marağaya səbəb olduğunu bildirib. "Buraya gələn xarici qonaqlar ölkəmizin inkişafı, xalqımızın adət-ənənələri və mədəniyyəti, milli musiqimiz, muğam və bəstəkar əsərləri ilə yaxından tanış olurlar. Yerli və xarici musiqiçilər və tamaşaçılar bir-biri ilə ünsiyyət qurur, xalqlar arasında mədəni əlaqələrə töhfə veren qarşılıqlı təcrübə və yaradıcılıq səhbətləri aparırlar. Festival onu göstərir ki, Azərbaycan hər sahədə olduğu kimi, mədəniyyət və incəsənət sahəsində də dünyaya örnek ola bilər. İstedadlı xalqımız bu dəfə də nəyə qadir olduğunu yüksək səviyyədə sübut edir və ölkəmiz belə yüksək səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində böyük təcrübəsi və ənənəsi olan dövlətlərdən heç də geride qalmadığını göstərir. Azərbaycanlılar həmişə sülh, tərəqqi istəyən bir xalq olub". Milli Məclisin deputati Qəbələdə beynəlxalq musiqi festivalının keçirilməsinin təşəbbüskarı olan Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevaya mədəniyyətimizə, milli musiqimizin inkişafına, bu sahədə ölkəmizin dünyada tanınması işinə daim qayğı gösterdiyi üçün minnetdarlıq edib. "Sizi əmin edirəm ki, Heydər Əliyev Fondunun uğurlu layihələrindən olan bu beynəlxalq musiqi festivalı hələ uzun illər keçiriləcək, Qəbələ dönyanın mədəniyyət mərkəzinə çevriləcək və burada bəşəriyyətin en gözəl klassik əsərləri korifey sənətkarları canlı ifasında dinləniləcək".

Azərbaycan və İsrail arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı dair fikir mübadiləsi aparılıb

Iyulun 31-də Müdafiə Sənayesi Nazirliyində (MSN) Azərbaycanda səfərdə olan İsrailin Müdafiə Nazirliyinin müdafiə ixracı və müdafiə əməkdaşlığı üzrə şöbəsinin (Sİ-BAT) müdürü Mişel Ben Baruhun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. MSN-dən AZERTAC-a bildiriblər ki, nümayəndə heyətinə nazirliyin fəaliyyəti barədə məlumat verilib. Görüşdə Azərbaycan və İsrail arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb. İsrailin Azərbaycandakı səfiri Dan Stav da görüşdə iştirak edib.

1 avqust 2017-ci il

Jurnalistlər Prezidentə minnətdarlıq edirlər: Siz mediaya dövlət dəstəyi siyasetini ən yüksek zirvəyə çatdırımissınız

Milli Mətbuat Günü münasibətilə jurnalistlər üçün tikilən ikinci yaşayış binasının istifadəyə verilməsi böyük razılıq və sevinc hissələri doğurub. President İlham Əliyevin ünvanına jurnalist kollektivlərindən, yeni bina da mənzillə təmin olunan KİV işçilərindən təşəkkür məktubları gəlməkdə davam edir.

AZERTAC Prezidentin rəsmi saytında istinadla xəber verir ki, məktub müəllifləri bu dəyərli hədiyyəyə görə minnətdarlıqlarını bildirir, jurnalistlərin mənzil-meişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan addımları, mətbuatı dövlət dəstəyini yüksək qiymətləndirirler.

Yeni binada mənzil sahibi olan media nümayəndələri arasında "Xəzər" Televiziyanın da altı əməkdaşı var. "Xəzər TV" MMC-nin prezidenti Şamxal Həsənli bununla bağlı Prezidente ünvanlığı minnətdarlıq məktubunda yazar: "Möhtərem Prezident, Siz bu nəcib addımlızla, jurnalistlər üçün tikilmiş birinci binanı da nəzərə alsaq, təxminən 400 media işçisini ev sahibi etdiniz. Bununla kiyafətlənməyərək, 255 mənzilli daha bir binanın da təməlini atdırınız. Məhz Sizin təşəbbüsünüz və xoş məramınız sayesində boş bir ərazi artıq "Jurnalistlər şəhərciyi" nəçəvrilir. Siz dünyada bənzəri olmayan bu layihə ilə yuzlərlə jurnalistlər və onların ailələrinə böyük sevinc bəxş etdiriniz".

Məktubda "Xəzər" Televiziyanın

çoşxayı kollektivi adından dövlətimizin başçısına minnətdarlıq duyğuları ifade olunur. Qeyd edilir ki, telekanalın yaradıcı heyəti milli maraqların və dövlətçilik maraqlarının qorunmasına bundan sonra da səylərini əsirgəməyəcək.

Prezidentə minnətdarlıq məktubu ünvanlayan jurnalist kollektivləri arasında "İki sahil" qəzeti də var. Qəzetiň baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə dövlətimizin başçısını "Jurnalistlərin dostu" mükafatına layiq görülməsi mənasibətilə təbrik edir, Azərbaycanın daha firavan gələcəyi namine fealiyyətində yeni ve möhtəşəm nailiyyətlər arzulayırlar. Məktubda deyilir: "Siz jurnalistlərin dostu və himayədarınız. Biz jurnalistlər bu diqqət və qayğını gündəlik həyatımızda, yaradıcılıq fealiyyətimizdə daim hiss edirik. Təbii ki, bu xoş ənənənin əsası ümummillilər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş və ənənəyə çevrilmiş mediaya dövlət dəstəyi siyasetinin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə özünün ən yüksək zirvesinə çatdığını vurgulayan "Kaspi" qəzetiň baş redaktoru İlham Quluyev yazır:

"Son illər dünyada yaşıyan qlobal iqtisadi böhran, neftin qiymətinin ucuzlaşması fonunda Azərbaycan dövləti heç bir sosial layihəni, o cümlədən medya dövlət dəstəyini dayandırmayıb, əksinə, daha da artırıb. Milli Mətbuat Günü dövlət seviyyəsində qeyd olunur, redaksiyalara yardımalar ayrılır, yuzlərlə jurnalist dövlət mükafatları və fəxri adlarla təltif edilir".

Məktubda qeyd olunur ki, bu il dəha 255 jurnalistin mənzillə təmin edilməsi onlara həyatlarının ən xoşbəxt günlərini yaşadıb. Bu jurnalistlərin arasında "Kaspi" qəzetiň də üç əməkdaşı var. Qəzetiň baş redaktoru bu dəyərli hədiyyəyə görə Prezidentə kollektivin dərin minnətdarlığını çatdırır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Türkiyənin İqdır Vilayətinin valisi ilə görüşüb

Iyulun 31-de Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Türkiyə Respublikası İqdır Vilayətinin yeni valisi Ənver Ünlü ilə görüşüb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, qonağı salamlayan Ali Məclisin Sədri onu İqdır vilayətine vali təyin olunması münasibətə təbrik edib. Ali Məclisin Sədri Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Türkiye arasındaki əlaqələrin

tarixi inkişaf yoluna nəzər salıb, Naxçıvanın və İqdırın ölkələrimiz üçün əhəmiyyətini vurgulayıb. Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadi potensialı və mövcud inkişafı haqqında məlumat verən Ali Məclisin Sədri iqtisadi-ticaret, elm, təhsil, səhiyyə, ordu quruculuğu və turizm sahəsindəki ikitərəfli əlaqələrdən danışıb, azad ticarətin təşkilinin münasibətlərin inkişafına töhfə verəcəyini bildirib.

İqdır Vilayətinin valisi Ənver Ünlü Naxçıvanda olmaqla məmənunluğunu bildirib və göstərilən xoş mənasibətə görə minnətdarlıq edib. Ölkələrimiz arasındaki münasibətlərin əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün hərəkətli esas yaratdıığını vurgulayan vali fealiyyəti dövründə Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına çalışacağını bildirib.

Azərbaycan Respublikasının Qarsdakı baş konsulu Nuru Quliyev və Türkiyə Respublikasının Naxçıvandakı Baş konsulu Nihat Ərşən görüşdə iştirak ediblər.

Multikulturalizmin Azərbaycan modeli dünyada ölkəmiz haqqında xoş təessüratlar yaradır

Bu gün multikulturalizmin Azərbaycan modeli bütün dünya ölkələri üçün örnəkdir. Bu model dünyada Azərbaycan haqqında xoş təessüratlar yaradır, ölkəmizə qarşı son derecə ciddi mənasibət formalaşdırır. AZERTAC xəbər verir ki, bu fikri Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) Himayeçilik Şurasının sədri, akademik Kamal Abdullayev iyulun 29-da jurnalistlərə açıqlamasında deyib. O bildirib ki, hazırda dünyanın müxtəlif universitetlərində Azərbaycan multikulturalizmi fənni tədris olunur. Bu dərslərdən sonra biz Azərbaycan multikulturalizmini öyrənən gəncləri ölkəmizə dəvət edirik. Onlar da yay və qış multikulturalizm məktəblərində iştirak edirlər. Bu da dövlətimizin başçısının tövsiyəsi ilə həyata keçirilir. Kamal Abdullayev vurğulayıb ki, dünyada ölkəmizə olan mənasibətin tənzimlənməsində Azərbaycanın Gənc Dostları Klubunun özünməxsus rolu var.

Akademik diqqətə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin tövsiyəsi, BBMM, UNESCO, "Erasmus+", "ALADDİN layihəsi" və Azərbaycanın Gənc Dostları Klubunun (AGDK) birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən "Mədəniyyətlərarası dialoq dini və mədəni müxtəliflik kontekstində - Azərbaycanda dinlərarası harmoniya" adlı V Beynəlxalq multikulturalizm yay məktəbinde 26 ölkəni 60-a yaxın tələbə təmsil edir. Ölkəmiz ilə yaxından tanış olan yay məktəbinin iştirakçıları Azərbaycanın Gənc Dostları Klubunun üzvləri olurlar. Bu klub hazırda dünyada bir sıra siyasi-ictimai proseslərde fəal iştirak edir. Biz onlara Azərbaycan həqiqətlərini çatdırırıq. Onlar da öz ölkələrinde bu həqiqətləri təbliğ edirlər. "Əminəm ki, klubun üzvləri Azərbaycanın dostu kimi bizi ilə ünsiyyətlərini davam etdirəcəklər. Bu gənclərdən Azərbaycanı sevenlər ordusu yaranacaq", - deyə Kamal Abdullayev qeyd edib.

Dövlətin siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır

Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanda rəhbərliyi ilə əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və sosial infrastrukturun ən müasir standartlara uyğun yenidən qurulması istiqamətində davamlı olaraq məqsədyönlü siyasət həyata keçirilir

Ulu Öndər Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra, ilk növbədə, ölkədə siyasi xaosa son qoyaraq, dövlət idarəetməsini yenidən təşkil etdi. Bununla bərabər, ölkəni iqtisadi böhrandan çıxarmaq üçün konsepsiya hazırlanırdı. Bu konsepsiyanın əsasını yeni neft strategiyası təşkil etdi. Aparılan uğurlu siyaset sayəsində 1994-cü il sentyabrın 20-də dönyanın ən qüdrətli transmilli neft şirkətləri ilə "Ösrin Müqaviləsi" imzalandı. Ölkəmiz 1997-ci ildə ilk dəfə bu müqaviləyə əsasən, hasil edilən neftdən pay almağa başlandı. Beləliklə, Azərbaycanın yeni inkişaf dövrü başlandı.

Görülən tədbirlər öz müsbət nəticələrini verir. Ölkədə sosial məsələlərin həlli ilə bağlı çoxsaylı

birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında əhalinin sosial problemlərinin həllinin vacibliyini vurğulayaraq deyib: "Bu il infrastruktur layihələrinin icrası davam etdirilmişdir. Qazlaşdırma səviyyəsi artıq 93 faizə çatmışdır. Biz qarşıya 95 faiz hədəfi qoymuşdur. Ölkəmizin relyefini nézərə alsaq, hesab edirəm ki, bu, yaxşı rəqəmdir. Artıq biz bu hədəfə çatırıq. Digər infrastruktur layihələri da icra edilir, električ təsərrüfatı yenilənir. Kənd yolları layihələri icra edilir. Şərti olaraq biz bu layihəni "40 kənd yolu" layihəsi adlandırıq, ancaq hər bir layihənin əhatə dairəsi daha genişdir. Yəni 40 deyəndə, əslində, bu, 200, belkə də daha çox kəndi əhatə edir. Çünkü hər bir layihə 4-5 kəndi əhatə edir və bu, çox gözəl nəticə verir, bölgələrdə də vətəndaşlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. İcməli su layihələri icra edilir. Kifayət qədər vəsait var və gələn il də bu proses davam etdiriləcək. Artıq bir çox

dövlət proqramları və qlobal layihələr gerçekləşdirilib. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına yönəldilmiş üç Dövlət Proqramı qəbul olunub. Artıq üçüncü proqramın dördüncü ili yaşınan. 2004-cü ildən başlayaraq həyata keçirilməye başlayan bu proqramlarda, qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurlu həlli nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatı xeyli güclənilib, əhalinin sosial rifahi, güzəranı ildən-ile yaxşılaşır. Bütün bunlar göstərir ki, dövlətin siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Ona görə də, sosial məsələlərin həlli daimiyyət mərkəzindədir.

Bu ilin əvvəlindən 122 min yeni iş yerinin açılması və onlardan

101 mininin daimi olması şəhər ehtiyacı olmayan faktdır. Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında dövlət başçısı bu barədə demişdir: "Bu il 122 min yeni iş yeri açılmışdır ki, onlardan 101 mini daimi iş yeridir. Onu da qeyd etməliyəm ki, 24 min iş yeri bağlandı. Bunun da həm obyektiv, həm də subyektiv səbəbləri var, bu, əslində, daimi prosesdir. Ancaq biz rəqəmlərə baxanda, - 122 min iş yeri açılıb, 24 min iş yeri isə bağlanıb, - əlbəttə, görürük ki, yene de iş yerlerinin açılması prosesi uğurla davam edir. Ona görə də,

bizdə işsizlik aşağı səviyyədədir". Əhalinin sosial vəziyyətini özündə əks etdirən başlıca amillərdən biri əldə edilən gelirdir. Cari ilin birinci yarısında ölkə əhalisinin nominal gelirləri öten ilin eyni dövrüne nisbətən 7,3 faiz artıb. Bu dövrdə əhalinin hər nəfərinə düşən gelir orta hesabla 2422,9 manat təşkil edib. Əldə edilən gelirin 86,3 faizi son istehlak xərclərinə, 8,5 faizi vergilər, sosial sığorta və könüllü üzvlük haqlarının, 1,9 faizi kreditlər üzrə faizlərin ödənilməsinə sərf edilib, 3,3 faizi yiğima yönəldilib. Beləliklə, bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 21526,8 milyon

manat pul qalır. Cari ilin yanvar-may aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı öten ilin müvafiq dövrüne nisbətən 6,3 faiz artıb. Bu dövrdə özəl müəssisələrdə çalışan işçilərin əməkhaqları dövlət sektorunda çalışanlardan yüksək olub. Ən yüksək əməkhaqqı mədənçixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elm və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, eləcə də, ti-kinti sahələrində orta nominal əməkhaqqı isə ölkə üzrə orta göstəricidən yüksəkdir.

Bütün bunların fonunda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin

şəhərlərimizdə icməli su məsələsi həll olunub".

Bir sözə, ölkədə vətəndaşa qayğı kompleks şəkildə, hərəkəflə formada həyata keçirilir. Son illərdə maaşların, pensiyaların, digər sosial ödənişlərin dəfələrlə artırılması, aztəminatlı ailələrə göstərilən yardımalar və s. bunun daha bir təsdiqidir. Sadalananlar, bir daha göstərir ki, Azərbaycan dövləti daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritət vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirir.

"Ses" Analitik Qrupu

İlin birinci yarısında istehsalı mənimsənilmiş müdafiə təyinatlı məməlumatların çeşid sayı 1200-ə çatdırılıb

Hazırda 10-dan çox ölkəyə Azərbaycanın istehsalı olan müdafiə təyinatlı məməlumatlar ixrac olunur

Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin müəssisələrində 2017-ci ilin birinci yarısının yekunlarına dair səyyar kollegiya icası keçirilib. MSN-dən AZERTAC-a bildirilər ki, nazir Yavər Camalovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda nazirliyin birlik və müəssisələrinin istehsal, maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətlərinin yekunları və qarşıda duran məsələlər geniş müzakirə edilib.

Kollegiyanın sədri Yaver Camalov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan uzaqqorun siyaset nəticəsində həyata keçirilen qlobal islahatların yekunu olaraq iqtisadiyyatın bütün sahələrində uğurlu nəticələr əldə edildiyini bildirib. Qeyd edilib ki, son iller yürüdülən iqtisadi strategiya əsasında həyata keçirilən islahatlar ölkə iqtisadiyyatının şaxələnməsində, xüsusiilə, iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişafında öz müsbət təsirini göstərib. Aparılan islahatlar nəticəsində böyük uğurlar əldə edilən inkişaf sahələrindən biri də qısa zamanda özünün inkişaf tempi ilə illerin təcrübəsini qazanmış istehsal sahələrindən heç də geri qalmadığını göstərən və bugünkü göstəriciləri ilə sanki nümunəyə çevrilən müdafiə sənayesi sahəsidir.

Yaver Camalov cari ilin iyununda, Silahlı Qüvvələr günü ərefəsində Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin Şirvan şəhərində yerləşən iki yeni istehsal zavodunun açılış mərasimində iştirak edən Prezident İlham Əliyevin nazirliyin yaradılması və fəaliyyəti ilə bağlı söylədiyi "Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin yaradılmasının əsas məqsədi idkaldan asılılığı azaltmaq, yeni iş yerleri yaratmaq və Azərbaycan Silahlı Qüvvələrini müasir texnika və silahlarla təmin etmək idi. Bugünkü nailiyyətlər və reallıq onu göstərir ki, biz məqsədimizə cəta bilmişik" fikirlərinə bir daha diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, dövlətimizin başçısı tərəfindən söylənilmiş bu dəyərlər sahənin inkişafı ilə bağlı əldə olunan nailiyyətlərə verilən ən yüksək qiymətdir.

Nazir qeyd edib ki, hesabat dövründə nazirliyin müəssisələrində yaradılan və istehsal olunaraq Müdafiə Nazirliyi və digər güc strukturlarına təhvil verilmiş müdafiə təyinatlı məməlumatların həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,3 dəfə artıb. Birinci yarım ildə ümumi mehsul istehsalının həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 33,8 faiz artıb. İstehsalı mənimsənilmiş müdafiə təyinatlı məməlumatların çeşid sayı 1200-ə çatdırılıb.

Hesabat dövründə nazirliyin müəssisələrində yaradılan və istehsal olunan "Tufan" minaya davamlı milli zirehli maşınının yaradılması və istehsalı üzrə işlər uğurla başa çatdırılıb, mütəxəssislərin iştirakı ilə təqdimati keçirilib. Hazırda zirehli maşının seriyalı istehsalının həyata keçirilməsi üçün hazırlanmış işlər aparılır. Eyni zamanda, nazirliyin müəssisələrini tərəfindən iki məməlat üzrə - "Yalquzaq" snayper tüfənginin və F-1 tipli təlim əl qumbarasının istehsalat hazırlığı işləri

tam başa çatdırılıb və seriyalı istehsalı təşkil olunub. Bunlarla yanaşı, cari ilin sonundə xüsusi təyinatlı hücum pulemyotunun, avtomatik qumbaraatan kompleksinin, el qumbaraatanının, avtomatların, müxtəlif tipli artilleriya atəş yığımlarının, VOQ-25P tipli atəş yığımlarının, artilleriya mərmiləri üçün partladıcıların və sair məməlumatların silahlanması tövsiyə edilmesi nəzərdə tutulur.

Birinci yarım ildə istehsal olunan ümumi mehsulun 92 faizini müdafiə və xüsusi təyinatlı, 8 faizini isə mülki təyinatlı məməlumatlar təşkil edir.

Azərbaycan Prezidentinin tapşırığına əsasən idkalin yerli istehsalla əvəzlənməsi məqsədile respublikanın müvafiq qurumlarının sifarişləri əsasında illik istehsal gücü 3 min ədəd olan "Dalma" tipli dərinlik su nəsoslarının müəssisədə istehsalı sahəsi yaradılıb və meməlumatın istehsal edilərək sifarişçilər təhvil verilməsinə başlanıb.

Hesabat dövründə nazirliyin qarşısında duran əsas prioritet məsələlərdən biri də dönyanın inkişaf etmiş ölkələrinin hərbi sənaye kompleksinə daxil olan şirkət və firmalarla mövcud əməkdaşlıq əlaqələrinin davam etdirilməsi və yeni əlaqələrin yaradılması olub. Bu istiqamətdə aparılan danışlıkların nəticəsidir ki, bu gün MSN-in müəssisələrində yaradılan və istehsal olunan milli mehsullar Beynəlxalq müdafiə sənayesi sərgisi olub. Bu sərgide Müdafiə Sənayesi Nazirliyi 260 adda müdafiə və xüsusi təyinatlı məməlumatla temsil olunub.

Ölkədə ixrac potensialının genişləndirməsi və idkalin yerli istehsalla əvəzlənməsi ilə bağlı MSN-də də məqsədyönlü işlər aparılır. Bu gün nazirliyin müəssisələrində yaradılan və istehsal olunan xüsusi təyinatlı mehsullardan - döyüş sursatlarının, müasir atıcı və artilleriya silahlarının, pilotuz uçuş aparatlarının, zirehli texnikaların və s. ixracı həyata keçirilir. Hazırda 10-dan çox ölkəyə Azərbaycanın istehsalı olan müdafiə təyinatlı məməlumatlar ixrac olunur.

Müdafiə təyinatlı məməlumatların yaradılması sahəsində nazirliyin elmi müəssisələrinin potensialından istifadə etməklə bir sıra elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işləri uğurla həyata keçirilir.

Nazirliyin Elmi-Tədqiqat İnstitutunda (ETİ) 2017-ci ildə yerinə yetirilmesi nəzərdə tutulan 31 mövzu üzrə elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işləri davam etdirilir. Elecə də, Milli Aerokosmik Agentliyi tərəfindən (MAKA) cari ilde yerinə yetirilmesi nəzərdə tutulan 34 mövzu üzrə elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktur işləri aparılır.

MSN-in müəssisələrinin yüksək ixtisaslı kadrlarla təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Texniki Universitetində yaradılan "Xüsusi texnika və texnologiyalar" fakültəsinə bu il bitirmiş məzunlardan 54-ü nazirliyin müəssisələrində işlə təmin edilib.

Kollegiya iclasında nazirliyin birlik və müəssisələrinin rəhbərlerinin hesabatları dinlənilib və müəssisələrin fealiyyətləri müzakirə edilib. Nazir hesabat dövründə tabeli birlik və müəssisələr tərəfindən görülmüş işləri müsbət qiymətləndirdiyini bildirib.

Sonda Yaver Camalov ölkənin müdafiə sənayesinin Prezident İlham Əliyevin her zaman diqqətinde olduğunu bir daha xatırladı və sahənin inkişafı ilə bağlı dövlətimizin başçısı tərəfindən verilən tapşırıqların yerinə yetirilmesi istiqamətində struktur bölmə, birlik və müəssisə rəhbərlərinə göstərişlər verilib.

Bakıda "4 isti gün": "Jara-2017" Qriqori Lepsin yaradıcılıq gecəsi ilə yekunlaşır

Musiqi gecəsinin fəxri qonaqları sırasında Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva da olub

"Jara-2017" Beynəlxalq Musiqi Festivalının dördüncü - sonuncu günü Rusiyaın Əməkdar Artisti Qriqori Lepsin yaradıcılığına həsr edilib. AZERTAC xəbər verir ki, musiqi gecəsinin fəxri qonaqları sırasında Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva da olub. Konsert zamanı Leyla Əliyeva "Jara"nın aparıcıları Yana Çurokovanın və Maksim Qalkinin suallarını cavablandırıb.

Aparıcı Leyla Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada tanıtılmasında böyük işlər gördüyü xatırladıb, bu festivalın əhəmiyyəti barədə onun fikirlərini soruşub.

Leyla Əliyeva deyib: "Bu, çox

gözel festivaldır. Burada o qədər sevgi, o qədər mehribanlıq və şənlik, o qədər gözəl artist və qonaq var ki... Çox böyük sevincdir. Əlbəttə ki, bütün gənclərimiz və qonaqlarımıza təşəkkür etmək isteyirəm. Çünkü belə ab-havani birlikdə yaradıraq. Hamiya təşəkkür edirəm. Qoy hər günümüz

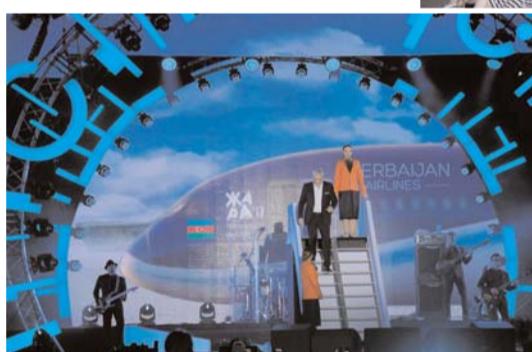

belə sədət dolu olsun.

Aparıcı: Düşünürəm ki, barəsində danışdırın bütün bu keyfiyyətlər həmdə festivalın ideya ruhlandırcısı kimi sizdən gəlir.

Leyla Əliyeva: Hamımızdan.

Aparıcı: Bəli, tamamilə doğrudur.

Təşəkkür edirəm.

Gecədə əvvəlcə səhnəni Lev Leşenko və Jasmin bölüşübələr. Da-ha sonra Nikolay Baskov səhnəyə çıxaraq festival günlərində Alla Puqachovanın və Sofiya Rotarunun yaradıcılıq gecələrinin keçirildiyini xatırladıb və onların repertuarlarından mahnilər səsləndirib.

Lolita və Nərgizin ifalarından sonra EMİN-in Aleksandr Marşalla, Sergey Lazarevin isə Dima Bilanla oxuduğu duetlər gecəyə xüsusi hərəkat qatıb. "Jara"da iştirak etməkdən çox xoşbəxt olduğunu deyən Sergey Lazarev növbəti festivalın da möhtəşəm keçəcəyinə eminliyini bildirib. Sonra səhnəyə LOBODA çıxıb. O, Bakıda olmasından, "Jara"nın səhnəsində çıxış etməsindən böyük şərəf hissi duyduğunu bildirib. "Bu dörd gün çox möhtəşəm oldu. Qonaqpərvərliyə görə çox sağ olun", - deyə LOBODA qeyd edib. Sevilən mahnılarını səsləndirən Vaxtanq Kikabidze keçmiş Sovet ittifaqında Bakı kimi ikinci güzel səhərin olmadığını deyib.

Konsertdə Stas Mixaylov, IOWA və MBAND qrupları, Diana Arbenina, Soso Pavliaşvili, Slava da öz mahnılarını oxuyublar. Stas Mixaylov "Jara" festivalında görüşməyin bir ənənəyə çevriləcəyinə ümidi var olduğunu bildirib. Miri Yusiflə Röyanın duetindən sonra gecənin səbəbkəri Qriqori Leps tamaşaçıların sürekli alqışları ilə səhnəyə çıxıb və məşhur hitlərini ifa edib. O, həmçinin Aleksandr Marşal, Soso Pavliaşvili, Diana Arbenina, Dima Bilan, Vladimir Presnyakov, EMİN, Valeri Meladze, Sergey Lazarev ilə duetlər oxuyub. Konsertin sonunda "Jara" festivalının təşkilatçıları EMİN, Qriqori Leps və Sergey Kojevnikov səhnəyə çıxıblar. EMİN festivalın təşkilinə göstərdikləri dəstəyə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident xanım Mehriban Əliyevaya, Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya bir daha minnətdarlığını bildirib. Gecə atəşfəşanlıqla yekunlaşır. Bununla da dörd gün ərzində tamaşaçılar unudulmaz anılar bəxş edən "Jara-2017" Beynəlxalq Musiqi Festivalı başa çatıb. Ötən dörd gündə onlar, sözün əsl mənasında, "Jara"nın herətini hiss etdilər, bu musiqi bayramının heyəcanını yaşadılar. Bulki festival "Jara"ya təkcə paytaxtmızın sakinlərinin deyil, dönyaın müxtəlif gülşərlərindən musiqi həvəskarlarının da böyük maraqlı göstərdiklərini sübut etdi. Müğənni və bestəkar EMİN-in, Əməkdar Artist Qriqori Lepsin, "Russkoye radio"nun və "Qızıl qrammofon" mükafatının təsisçisi Sergey Kojevnikovun birgə təşkilatçılığı ilə ərsəyə gələn festivalın iştirakçılarının sayının artması "Jara"ya marağın yüksək olmasına xəber verir. Belə ki, əger keçən il Bakıya artistlər, musiqiçilər, rəqqaslar və onları müşayiət edən heyetlərlə birlikdə 500-dən çox qonaq gəlmişdə, bu il bu rəqəm 800-ü keçdi.

Festival çərçivəsində Alla Puqachovanın, Sofiya Rotarunun, Qriqori Lepsin yaradıcılıq gecələri keçirildi. Filip Kirkorov, A'Studio, LOBODA, Valeri Meladze, EMİN, Ani Lorak, Dima Bilan, Nikolay Baskov, Layma Vaykule, Kristina Orbakayte, Oleq Qazmanov, Diana Arbenina, Aleksandr Panayotov, Slava, Soso Pavliaşvili, Lolita və rus estradasının digər məşhur simaları sevilən mahnılarını səsləndirdilər.

Bu gün Azərbaycanı dünyaya tanıdan amillərdən biri də dilimizə olan ehtiramdır və bu yönələ həyata keçirilən dövlət siyasətidir

*Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin
sədr müavini Jalə Əliyevanın yap.org.az-a müsahibəsi*

- *Jalə xanım, bildiyimiz kimi Ümummilli lider Heydər Əliyevin qərarı ilə 2001-ci ildən etibarən 1 avqust tarixi ölkəmizdə Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan dili Günü kimi qeyd olunur. Sizə, bu qərərin tarixi əhəmiyyəti nədən ibarətdir?*

- Ümumiyyətlə, Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin verdiyi qərarlar, imzaladığı sənədlər tekce dünənimiz və bugünümüz üçün deyil, o cümlədən gələcəyimiz üçün də çox aktualdır və xalqımızın mənafeyinə xidmət edir. Ulu öndər Heydər Əliyev hələ sovetlər dönməndə respublikamıza rəhbərlik edərkən ana dilimizi qoruyub və təbliğ edib.

1969-cu ilin iyul ayında respublikanın rəhbəri seçilen Heydər Əliyev, cəmi bir-neçə aydan sonra o vaxtı Azərbaycan Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyində Azərbaycan dilində nitq söylədi. Həmin dövrde belə bir addım, həqiqətən, böyük bir cəsər istəyirdi. Sovetləşmə isə bütün SSRİ məkanında sürətlə davam edirdi. Və belə bir zamanda - 1978-ci ilde Azərbaycan SSR-in Konstitusiyası hazırlanarken, respublikanın rəhbəri Heydər Əliyev, şəxsi özü yaradıcı ittifaqlara xəbər göndərməli olmuşdu ki, Konstitusiyaya Azərbaycan SSR-də dövlət dilinin Azərbaycan dili olması barede xüsusi maddə salınmasını tələb etsinlər. Neticədə, Konstitusiyada, Azərbaycan SSR-nin dövlət dili Azərbaycan dilidir - maddəsi təsdiq olundu. Bu addım, bu cəsərətlə addım müstəqil bir ölkədə deyil, milli hüquq və azadlıqların məhdudlaşdırıldığı, milli köklərin unutdurulmağa çalışıldığı, totalitar imperiyaya bağlı olan bir ölkədə, sovet respublikası olan Azərbaycanda atıldı.

Daha sonrakı illərdə də ana dilimin qorunması üçün gördüyü işlərə görə biz Ümummilli liderimizə borcluyuq. Belə ki, müstəqillik dövründə də Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı baxımdan mühüm tədbirlər görüldü. Əvvəla, Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən imzalanmış "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərmanın Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı baxımdan əhəmiyyətinə toxunmaq istəyirəm. Bəlli dir ki, dil məsələsi ilə bağlı çox ciddi sənədlər qəbul olunub. Onlardan ən mühüm 2001-ci ilin iyun ayında Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərmanın imzalanmasıdır.

Hesab edirəm ki, Azərbaycan dilinin tarixinde bu səviyyədə sənəd qəbul olunmayıb. Çünkü sənəddə çox ciddi, strateji münasibət ortaya qoyulub. Sənəddə dilin tarixindən başlamış, müasir dövrümüze qədər olan məsələlər geniş şəkildə öz əksini tapır. Dövlətin dil siyasetini bütün miqyası ilə olduqca dolğun şəkildə eks etdirən fərمان həm də, elmi-metodoloji məzmunu ilə diqqəti cəlb edir. Əlbəttə, "Dövlət dilinin tətbiqi işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" Fərman Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin əsəri idi. Burada Heydər Əliyevin qurduğu dövlətin milli dil siyaseti eks etdi-

rılır, həmin dövlət uğrunda aparılmış mübarizənin tarixi və gələcəyi ifade olunur.

Heydər Əliyevin fərmani ilə 1 avqust tarixinin ölkəmizdə Azərbaycan Əlifbası və Azərbaycan dili günü kimi qeyd olunması da bu baxımdan önemlidir. Bu, sıradan bir qərar deyil. Biz bu günü qeyd edərkən yaddaşlarımızı saflaşdırırıq, yenileyirik və bu dilin uğrunda aparılan mübarizəni unutmayaraq onu gələcək nəsillərə ötürümlə olduğumuzu bu tarix bize dönmedən xatırladır.

Yəni 1 avqust tarixinin əhəmiyyəti bu günü ilde bir dəfə qeyd etməkdən ibarət deyil. Ulu öndərimizin həmin qərəri onu ifadə edir ki, bu günə getirən yol o qədər böyük, şərəflü və keşmə-keşlidir ki, xalq öz dili uğrunda apardığı mübarizə üçün qürur, iftiخار hissi keçirə bilər. Bu qürur və iftiخار da biza yaşıdan Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevdir. Ümumiyyətlə, bu gün Azərbaycanı dünyaya tanıdan, hörmət qazandıran amillərdən biri də dilimizə olan ehtiramdır və bu yönələ həyata keçirilən dövlət siyasətidir.

- *Mühüm hadisələrdən biri də latın qrafikali əlifbaya keçid id. Bu əlifbaya keçidin üstünlükleri nə dən ibarətdir?*

- Latin qrafikali əlifbaya keçid çox əhəmiyyətli məsələdir. Biz 70 ilə yaxın müddətdə kirill əlifbasından istifadə etmişik ki, bu əlifba da sovetlər dövründə məcburi qəbul etdirilib. Kirill əlifbasının yaxından-uzaqdan soyumuzla bağlı heç bir əlaqəsi yoxdur. Müstəqillik illərində Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin qərəri ilə latin qrafikali əlifbaya tam keçid Azərbaycanın dünyaya açıldığı pəncərənin daha da genişlənməsinə səbəb oldu. Bu, dünya əbədiyyatına qovuşmaq, onu daha yaxın izləmək, eləcə də köklərimizə qayitmaq nöqtəyi nəzərindən latin əlifbasına keçid ənənəvi qərar idi. Ona görə də, eyni zamanda, Əlifba Günü kimi də 1 avqust tarixi bizim üçün dəyərlidir.

- *Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən bu sahədə əsası goyuşan siyaset Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Bu barədə fikirlərinizi bilmək istərdik...*

- Ulu öndərimiz Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı üçün əvəzedilməz xidmət göstərib. Hazırda Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyev siyasetini hər bir istiqamət üzrə böyük uğurla davam etdirir. Hər bir azərbay-

canının Prezidenti olan cənab İlham Əliyevin Azərbaycan dilinin qorunması və inkişafı istiqamətində atdığı addımlar da əvəzedilməzdir.

Hamıma məlumdur ki, 2004-cü ilde ölkə Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan dilində latin qrafikası ilə kütłəvi nəşrərin həyata keçirilməsi haqqında", 2007-ci ilde isə "Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin eserlərinin Azərbaycan dilində nəşr edilməsi haqqında" sərəncamlar imzaladı. Bu sərəncamlar, ölkə rəhbərinin ana dilinə qayğısının və sevgisinin nümunəsi, öz vətəndaşlarını daha savadlı, daha məlumatlı görmək arzusu idi. Bu sərəncamlar xalqın özüne qayğısına, xüsusi gənc nəslin, böyüməkdə olan uşaqlarımızın milli dəyərlərimizə, milli mənəviyyatımıza daha sürətlə və uğurla sahib çıxmamasına ölkə rəhbərinin göstərdiyi yardım idi.

- *Jalə xanım, Azərbaycan dilinin qorunması və inkişaf etdirilməsi ilə bağlı müvafiq dövlət programları qəbul edilib. Bu programların və digər sənədlərin əhəmiyyəti nə dən ibarətdir?*

- Biz müstəqil bir dövlətin vətəndaşlarıyız. Müstəqil siyasetimiz olduğu kimi müstəqil ana dilimiz də var və dövlət dili olaraq Azərbaycan dilinin qorunması üçün atılan bütün addımlar çox əhəmiyyətdir. Bilirsiniz ki, bu istiqamətdə dövlət başçısı tərəfindən müvafiq qərarlar verilib, dövlət proqramları təsdiqlənib. Mən bu sırada "Azərbaycan dilinin globallaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Programı"nın adını çəkmək istəyirəm. Bu Sərəncam olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət programında məhz cəmiyyətdən gələn narahatçılıq və dilimizlə məşğul olan insanların narahatlığı bənd-bənd öz əksini tapır. Sənəddə Azərbaycan dili ile yanaşı, Azərbaycan dilçiliyinin, tərcümə fealiyyətinin, terminologiya istiqamətinin də inkişafına diqqət verilir və məsələ kompleks şəkildə öz həllini tapır. Çünkü Azərbaycan dilinin bu gün televiziyyada, mətbuat organlarında, küçədəki reklam lövhələrində, mətbu nümunələrində yad elementlərdən xali olmadığı bizim hər birimizə yaxşı məlumdur və bu baxımdan qeyd etmək istəyirəm ki, ölkə başçısının bu yönələti Serəncami tarixi əhəmiyyətli bir sənəddir.

- *Dövlət dili olaraq Azərbaycan dil ilə bağlı qanunvericilik bazası haqqında nə deyə bilərsiniz?*

- Bilirsiniz ki, Azərbaycan dilinə ayrıca qanun var ve bu qanunda bütün məsələlər öz əksini tapır. Eyni zamanda, "Mədəniyyət haqqında" qanunda da Azərbaycan dili ilə bağlı müddəalar var. Ümumiyyətlə, millət və kili olaraq çalışır ki, bütün qanunlarda dilimizin saflığı qorunsun və qanunlar Azərbaycan dilinin tələblərinə cavab versin. Eyni zamanda, ona da diqqət yetirilir ki, qəbul olunan qanunlar hər bir vətəndaşımız üçün anlaşılan olsun. Azərbaycan dilini qorumaq və gələcək nəsillərə çatdırmaq hər birimizin en ali borcudur.

Təhsil naziri Tovuzda vətəndaşları qəbul edib

İyul 31-də təhsil naziri Mikayıl Cabbarov Tovuz şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Qazax, Ağstafa, Tovuz, Şəmkir və Gədəbəy rayonlarının sakinlərini qəbul edib. Təhsil Nazirliyində AZƏRTAC-a bildiriblər ki, qəbulda əvvəl təhsil naziri Mikayıl Cabbarov və Tovuz Rayon icra Hakimiyyətinin başçısı Tofiq Zeynalov Heydər Əliyev Mərkəzində ümummilli liderin abidəsi öönüne gül dəstələri düzərək xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Mərkezi icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin 2017-ci ilin iyul ayında şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq keçirilən qəbulda Qazax, Ağstafa, Tovuz, Şəmkir və Gədəbəy rayonlarında müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər də iştirak ediblər. Qəbulda mülliimlərin yerləşməsi və işə qəbulu, direktorların işə qəbulu digər məsələlərlə əlaqədar vətəndaşların müraciətlərinə baxılıb. Bir sıra müraciətlərlə bağlı nazirliyin müvafiq struktur bölmələrinə və yerli təhsili idarəetmə qurumlarına tapşırıqlar verilib, ekşər məsələlər isə yerindəcə həllini tapıb.

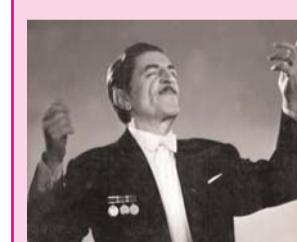
Sergey Markov: "Ermənistan iki cəbhəyə oynamaya çalışır"

Ermənistanın NATO ilə əməkdaşlığı genişləndirməsi onu göstərir ki, Yerevan iki cəbhə boyunca oynamaya çalışır. Bunu Trend-e Rusiya prezidentinin selahiyətli nümayəndəsi, Rusiya İctimai Palatasının üzvü, politoloq Sergey Markov deyib.

Onun sözlərinə görə, bu gün Gürcüstanda başlayan və NATO-nun himayı altında keçirilən çoxmilletli hərbi təlimlərde iştirak etməklə Ermənistan Rusiya ilə yanaşı Qərb koalisiyası ilə de münasibətləri qoruyub saxlamağa çalışır: "Məlumdur ki, bu gün bir çox ölkə NATO ilə əməkdaşlığı dəstekləyir. Biz görürük ki, Gürcüstan tam şəkildə alyansın müttəfiqidir. Azərbaycan, Qazaxstan, Belarus Qərb koalisiyası ilə six münasibətlər saxlayır. Bununla belə, bu ölkələrin heç biri NATO təlimlərində iştirak etmir". S. Markov qeyd edib ki, Ermənistan isə Rusiya ilə müttəfiq olduğunu desə də, əslinde başqa siyaset, digər sözə NATO ilə geniş əməkdaşlıq siyaseti yeridir. Onun sözlərinə görə, Ermənistan öz müttəfiqi qismində Rusiyadan mənafələri üçün istifadə edir. "Bu yolla da Ermənistan rəhbərliyi nümayiş etdirir ki, onlar Rusyanın Azərbaycanla əməkdaşlığından, xüsusi də Rusiya silahlarının Azərbaycana satışından məmənən deyil".

Niyazinin mənzil-muzeyində "Açıq qapı" günü keçiriləcək

Xalq Artisti, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, Dövlət mükafatları və C.Nehru adına beynəlxalq mükafat laureati maestro Niyazinin vəfətinən 33 il ötür. AZƏRTAC xəber verir ki, bu münasibətlə Azərbaycan Dövlət Musiqi Mədəniyyəti Muzeyinin və Niyazinin mənzil-muzeyinin kollektivi Fəxri xiyabanda maestronun mezarını ziyarət edəcək. Bundan başqa, Niyazinin mənzil-muzeyində "Açıq qapı" günü təşkil olunacaq. Avqustun 2-dən start veriləcək "Açıq qapı" günü çərçivəsində qonaqlara maestro haqqında sənədlə filmlər, onun konsertlərindən, "Rast" muğam-baleti və "Çitra" baletində videogörüntülər təqdim olunacaq. Musiqisevrlər gün ərzində maestronun mənzil-muzeyini ziyarət etmək imkanı əldə edəcəklər.

Mütərəqqi sosial siyaset davamlı uğurları ilə məntiqi nəticəsini göstərməkdədir

"Prezident İlham Əliyev qarşıya belə məqsəd qoyub ki, Azərbaycan dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələri sırasında olmalıdır və bu istiqamətdə 2003-cü ildən məqsədyönlü siyaset həyata keçirilir"

Ehalinin yüksək rifahının təmin olunmasına yönəldilmiş konkret tədbirlər sistemi olan sosial siyaset, mürəkkəb struktura malik olmaqla, çoxcəhətli prosesdir. Bu siyasetin hər hansı bir göstəricisini əsas götürürək, bütövlükdə, cəmiyyətin inkişafı barədə fikir yürütmək olar. Hər bir cəmiyyət, öz inkişafına uyğun olaraq, sosial siyaseti formalasdırır və bu siyasetin həyata keçirilməsi üçün zəruri şəraitin yaradılmasını təmin edir. Baş verən ictimai, iqtisadi və digər inkişaf reallıqları sosial siyasetin məzmununun, mahiyyətinin zənginləşməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

bütün vətəndaşların sosial təminat hüquqları təmin edilir"

"Azərbaycanda həyata keçirilən sosial siyasetin bir neçə istiqaməti var və bu siyaset insanların keyfiyyətli həyat sürməsinə yönəlmiş".

lib". Bunu SİA-ya Milli Məclisin Əmək və Sosial Siyaset Komitəsinin üzvü, deputat Musa Quliyev deyib.

Azərbaycanın, BMT-nin İnsan inkişafı İndeksine görə, 200 dövlət arasında 70-ci yerlərdə dayandığını deyən deputat qeyd edib ki, bu göstəriciye əhalinin sosial rifah halının ardıcıl şəkildə yaxşılaşması, pensiya təminatı, məşğulluğun təmini, yoxsulluğun aşağı salınması, mənzil təminatının yaxşılaşdırılması, təhsil və səhiyyə imkanlarının yaxşılaşdırılması ilə nail olunub: "Ölkəmizdə bütün vətəndaşların sosial təminat hüquqları təmin edilir. Yeni vətəndaşlar işlə təmin olunur, dövlət hər bir kəsin sahələrinə, təhsil almasına, sağlam mühitdə yaşamasına təminat verir".

M.Quliyev qeyd edib ki, Azərbaycanda, eyni zamanda, sosial müdafiəyə ehtiyacı olan insanlara dövlət öz yardımını göstərir: "Yəni onlara ünvanlı sosial müavinətlər verilir, eməkde, təhsilde, mədəniyyətdə və s. sahələrdə fərqlənənlərə Prezidentin xüsusi təqaüdü verilir. Bundan başqa, dövlət tərəfindən əhalinin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması üçün ardıcıl tədbirlər görülür".

Millət vəkili Eldar İbrahimov: "Sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası uğurla həyata keçirilir və yeni dövrün tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilir"

"Azərbaycanda bütün sosial-iqtisadi məsələlər uğurla öz həllini tapır". Bu fikirleri isə Milli Məclisin deputati Eldar İbrahimov deyib.

Onun sözlerine görə, bu gün Azərbaycanın abadlaşmayan və sosial simasını dəyişməyen bölgəsi yoxdur: "Biz daim yeni tikinti, sosial, mədəni və digər obyektlərin təməlinin qoyulmasının və ya açılışının şahidi oluruz. Bu gün Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası uğurla həyata keçirilir və yeni dövrün tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf etdirilir. Prezident İlham Əliyev qarşıya belə məqsəd qoyub ki, Azərbaycan dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrinin sırasında olmalıdır və bu istiqamətdə 2003-cü ildən məqsəd-

yönüli siyaset həyata keçirilir. Bu, həm daxili, həm də xarici siyasetdə özünü göstərir".

E.İbrahimov əlavə edib ki, Azərbaycanın daxili siyasetində inkişaf şaxələndirilmiş iqtisadi strategiyaya əsaslanır.

Onun sözlerine görə, Azərbaycan dövləti neft kapitalının insan kapitalına çevrilmesini, neft gəlirlərinin qeyri-neft sektoruna yatırılması ilə ölkənin bütün regionlarını inkişafının təmin etdirilməsini qarşıya məqsəd qoyub.

Deputat qeyd edib ki, 2004-cü ildən başlayaraq, regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı dövlət proqramları icra olunur və hazırda bu proqramların üçüncü mərhəlesi həyata keçirilir.

Onun sözlerinə görə, dövlət proqramlarında qarşıya qoyulan məqsədlerin hamısı, demək olar ki, icra olunur.

Azərbaycanda təhlükəsizlik tədbirlərinin də yüksək səviyyədə olduğunu vurgulayan E.İbrahimov bildirib ki, ölkəmiz dünyada sabitlik məkanı kimi tanınır. Belə bir şəraitdə isə, həm investisiyaların qo-

yuluşuna maraq göstərilir, həm də əhalimizin rifah hali yaxşılaşır.

Millət vəkili Fazıl Mustafa: "Azərbaycanda son illər ərzində sosial sahədə gözlənildiyindən daha çox addımlar atılıb"

"Son illər ərzində Prezident İlham Əliyev tərəfindən əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün infrastruktur layihələrinə xüsusi diqqət yetirilib". Bu fikirləri isə deputat Fazıl Mustafa sö-

zügedən mövzu ilə bağlı mətbuata verdiyi açıqlamasında vurğulayıb. O, qeyd edib ki, əhalinin aztəminatlı, xüsusilə, yoxsul təbəqəsinin və əlliərin problemlərinin həlli istiqamətində addımlar atılıb: "Azərbaycan İpoteka Fonduun yaradılması, ipoteka şərtlərinin asanlaşdırılması, əhalinin mənzil problemlərinin həlli üçün imkanların yaradılması, sosial evlərin tikintisine başlanılması, əlliər üçün evlərin təkliməsi, jurnalistlərə evlərin paylaşılması - bunların hamısı sosial kateqoriyaya aid olan məsələlədir".

Deputat son illər ərzində sosial sahədə mövcud olan bir çox növbənlərin aradan qaldırıldığı söyləyib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU
Azərbaycan və İsrail arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı dair fikir mübadiləsi aparılıb

I yulun 31-də Müdafiə Sənayesi Nazirliyində (MSN) Azərbaycanda sefərdə olan İsrailin Müdafiə Nazirliyinin müdafiə ixracı və müdafiə əməkdaşlığı üzrə şöbəsinin (SİBAT) müdürü Migel Ben Baruhun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş keçirilib. MSN-dən AZƏRTAC-a bildirilər ki, nümayəndə heyətinə nazirliyin fəaliyyəti barədə məlumat verilib. Görüşdə Azərbaycan və İsrail arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığı və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə dair geniş fikir mübadiləsi aparılıb. İsrailin Azərbaycandakı səfiri Dan Stav da görüşdə iştirak edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında ixracın həcmi artıb

B u ilin yanvar-iyun aylarında Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatlar, fiziki şəxslər tərəfindən aparılan ticarət əməliyyatları nəticəsində 203822,2 min ABŞ dolları həcmində xarici ticarət dövriyyəsi yaranıb. Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitesinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, xarici ticarət dövriyyəsinin 190657,8 min ABŞ dollarını, yaxud 93,5 faizini ixrac, 13164,4 min ABŞ dollarını, yaxud 6,5 faizini idxlə təşkil edib. Bir il öncəye nisbətən ixracın həcmi 1,3 faiz artıb, idxlən həcmi isə 30,2 faiz azalıb.

Qətər səfiri Mətbuat Şurasında olub

Qətər dövlətinin Azərbaycan-dakı fövqələdə və səlahiyyətli səfiri Yusif bin Həsən əl-Sai Azərbaycan Mətbuat Şurasında olub. Mətbuat Şurasından SİA-ya verilən məlumatə görə, Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov bildirib ki, rəhbərlik etdiyi qurum dünənin, o cümlədən İslam aləminin media təşkilatları ilə ölkəmizin küləvi informasiya vasitələrinin qarşılıqlı əməkdaşlığının qurulmasına dəstək göstərir.

"Bu baxımdan Türkiye və İran, habelə postsovet məkanındaki İslam ölkələrinin jurnalistləri ilə qarşılıqlı təmasları vurğulamaq mümkünündür. "Qətər müsəlman dünənsində qabaqcıl media ənənələrinə və strukturuna malik dövlətdir. Bu mənada yalnız "Əl-Cəzire" telekanalının fəaliyyətin vurğulamaq da yetərlidir. Hesab edirəm ki, bu telekanalın deyil, ümumən Qətər mediasının təcrübəsinin öyrənilməsinə böyük ehtiyac var" - deyə, o vurğulayıb. Ə.Amaşov son vaxtlar Qətər dövləti ilə bağlı beyn-

nəlxalq siyasi arenada gedən proseslərə de diqqəti çəkib. O, baş verenlərin Azərbaycan mediasının da gündəmində olduğunu vurğulayıb. Deputat əhəmənin bildirib ki, ölkəmizin jurnalistləri ümumən Yaxın Şərqiye yaşanan proseslərin işıqlandırılmasında ədalətli mövqə tutub və bu mövqənin dəyişməz qalacağına əməmdir.

Səfir Yusif bin Həsən əl-Sai isə təmsil etdiyi ölkədə media orqanlarının fəaliyyət xüsusiyyətləri barədə məlumat verib. O, əhəmənin Azərbaycandakı küləvi informasiya vasitələrini mütəmadi şəkildə izlədiyi vurğulayıb. Səfir bildirib ki, Azərbaycan mediası dünyada baş verən ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni proseslərə kifayət qədər həssaslıqla yanaşır. Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, Azərbaycan və Qətər mediası arasında əməkdaşlığın mümkün perspektiv variantları müzakirə olunub. Qeyd edək ki, görüşdə MŞ sədriinin müavini, Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri Müşfiq Ələsgərli və MŞ idarə Heyətinin üzvü, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə də iştirak edib.

Dmitri Yablonski: "Ötən doqquz ildə Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı böyük uğur qazanıb"

Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının böyük potensialı var. Hətta deyərdim ki, gözəl təbiət qoyundan ənənəvi olaraq keçirilən bu festivalı parlaq gələcək gözləyir. Festivalın təməli yaxşı qoyulub, indi isə onu inkişaf etdirmək lazımdır. Özünüz də, görürsünüz ki, ötən 9 ildə böyük uğurlar əldə olunub. AZORTAC xəber verir ki, bu sözleri jurnalistlərə müsahibəsində IX Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının bədii rəhbərlərindən biri, "Kiyev virtouzları" Orkestrinin musiqi rəhbəri, İsrailin Yeruşəlim Simfonik Orkestrinin dirijoru, dünya şöhrəti violinçel ifaçısı Dmitri Yablonski deyib. Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalının əhəmiyyətindən danışan D.Yablonski belə bir musiqi bayramının təşkilinə görə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkürünü bildirib. Onun sözlərinə görə, Qəbələ festivalı artıq dünyada tanınır və qəbul olunur: "Bu musiqi tədbirində iştirak etmək bir çox musiqiçilərin arzusuna çevrilib və onlar dəvət gözləyirlər. Dünyanın tanınmış musiqiçiləri, solistləri Qəbələ sahnesində konser特 verirler. Bu, böyük uğurdur. Təbii ki, həmin əcnəbi musiqiçilər öz ölkələrinə qayıdanda Azərbaycan barədə, Qəbələ haqqında danışırlar. Bu da Azərbaycanın dünyada daha da tanınmasına kömək edir".

Dima Bilan: "Jara" dünya miqyasında parlaq musiqi hadisəsidir

Mən Azərbaycana, Bakıya həmişə xüsusi məmənniyət hissi ilə gelirəm. Bu gözəl, əsrarəngiz diyarın sakinləri mənə hər zaman qonaqpərvərlik və səmimiyyət göstərir. Əlbəttə, yaradıcılığımı izləyənlər, ifamı dinləyənlər, məni sevənlər var. Bu da məni olduqca sevindirir. AZORTAC xəber verir ki, bu fikirləri jurnalistlərə müsahibəsin-

Emin "Milli"yə və qeyri-milli "Meydan" TV-yə

RÖVŞƏN

rovsen.rasulov@mail.ru

Son günələr, "Meydan" TV və bu separatçı, eləcə də, ermənilərlə işləyən (!) media qurumunda çəlişənlərin əsl simaları ifşa olunduqdan sonra özüne "Milli" laqəbi götürən Emin Milli və əlaltıları Həbib Müntəzir dərhal onlara qarşı irəli sürülen ittihamları, öz təbirlərince "rədd" edən və sual-cavabı əvvəlcədən hazırlanmış bayağı bir videomüsahibə hazırlayıblar. Bu barədə daha sonra qeyd edəcəm.

Lakin bəri başdan onu bildirmək istərdim ki, E.Milli Azərbaycan əleyhine kampaniya aparan qüvvələrin və erməni lobbisinin maraqlarına xidmət etmək üçün yaradılan "Meydan" TV-nin rəhbəri olaraq məqsədli şəkildə Azərbaycanla bağlı menfi yüklü xəberləri tirajlaşdırmaq, bununla ölkəmizin dövlətçilik ənənələrinə, eyni zamanda, beynəlxalq ələmdəki yüksək imicinə zərbə vurmaqdır. Yəni göründüyü kimi, E.Milli heç də "milli"-filan deyil. O, xaricdəki separatçı dostlarının birbaşa sıfarişini yekine yetirir və ortaya çıxan həqiqəti ne qədər inkar etməyə cəhd göstərsə də, bu, onda yaxşı alınır. Fakt isə budur ki, o öz ələmində Azərbaycanı nə qədər çox ləkələyərsə, daha çox pul qazana bilmək şanslarını artırır.

Gəlin, onun ermənilərə işlədiyini hər vəchilə inkar etməsini sərgileyən müsahibəsində bir sözünü araşdırıq. Bu şəxs deyir ki, heç vaxt "erməni soyqırımı"nı (dırnaqlar mənimdir) tanımayıb və ittihamlar ağ yalandır (?) və bunu bəle əlaqələndirməyə çəşir ki, hansısa "müellif" azərbaycanlı olmasına reğmen, "erməni soyqırımı"nı tanıyırsa və bunu "azad media"da tirajlaşdırmaq istəyirse, "Meydan" TV bunu əngelleyə biləməzdi (?!!). Əcəba, bəs hani sənin "milliliyin"? hani sənin "vicdanın" ki, qondarma soyqırımı tənisi məqaləni "Meydan" TV-nin saytında işıqlandırırsan? Yaxud "heç bir erməni lobbisində maliyyəleşmir!" deyirsən, axıbu məqalənin yazılmışında, "Meydan" TV-də yerləşdirilməsində erməni barmağının olmadığını ne ilə, hansı dəlilə, argumentlə sübata yetirə bilərsən? Bundan sonra, iddiadakı kimi, "minlərlə izleyicilərinin" qarşısına çıxıb aqap-paq yanlış səfətə onara döşəyirsen??!! Məgər özün tərefində etiraf etdiyin bu faktın özü qondarma erməni soyqırımı tənimaq deyilmi, hörmətsiz Emin qeyri-millil! Yoxsa ki, çıx internet məkanına və "bizə qarşı deyilənlər yalandır" deməkələ, heç vaxt süddən çıxmış ağ qasıq olduğunu sübata yetirə bilməzsən, heç bilmeyəksən də! Çünkü sən Azərbaycana qarşı düşmən mövqeyində dayananlarla "çaşqa-loşka" olan bir satqınsan!

Elə də uzağa getmirəm və bir faktı ortaya qoyuram - Ulrike Lunaçek. Bu LGBT feali və psixikası pozuq olan, xəstə təfəkkürlü avropanı Avropa Parlamentinin vitse-prezidenti olmaqla yanaşı, erməni lobbisinin Avropa Parlamentinde en güclü lobbisti kimi tanınıb və özü de dəfərlərə bəyan edib ki, siyasi fəaliyyətini cinsi azlıqların və ermənilərin müdafiəsinə həsr edir...

Əgər xatırlayırsınızsa, 2015-ci ilin 13-14 aprel tarixlərində Avropa Parlamentində "erməni soyqırımı"nın tanınmasına və 24 aprelin Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrdə "erməni soyqırımı" günü kimi qeyd edilməsile bağlı qətnamə qəbul edilmişdi. Həmin qətnamənin təşəbbüskarı, bilavasitə Ulrike Lunaçek olmuşdu.

Bununla bağlı məlumat Avropa Parlamentinin internet səhifəsində qeyd edildi. Daha sonra Ermenistanın Xarici İşlər Nazirliyinin internet səhifəsində qeyd edilmişdi ki, 2015-ci il 7 aprel tarixində Avropa Parlamentinin vitse-presidenti U.Lunaçekin dəstəyi ilə Avropa Komissiyasının binasında "erməni soyqırımı" - 100 illiyi ilə bağlı anma tədbiri təşkil olunub. Həmin tədbirdə çıxış edən Ulrike, bu məsələdə Ermenistana Avropa Parlamentində dəstək olacağına, "erməni soyqırımı"nın bütün Avropa ölkələrində tanınması ilə bağlı qətnamənin qəbul edilməsinin əhəmiyyətindən danışmışdı.

Məsələ yalnız bunda deyil və sözümüz canı var. Ulrike Lunaçek ermənilərin Avropa Parlamentində ən böyük lobbistidir, bunu Emin Milli də yaxşı bildiyi halda, həmin ərefələrde Avropada tədbir keçirdi və Lunaçek de həmin tədbirində başda otuzdurdu. Niye? Bax bu sualın cavabını da biz Emin Millidən tələb edirik! Yəni E.Milli "Meydan" TV-nin ermənilərə və ermənilərə dəstək verənlərə işləmədiyini köklü, əsaslı argumentlərə ortaya qoysun, da-ha filan söz yalandır, filan söz beşməkəndirlərle millətə yalan danışmasın!

Və bu həmin Lunaçekdir ki, E.Milli ondan bəhrələndiyi vaxt o da Xədice İsmayılin, L.Yunusun bəlli məsələlərlə bağlı hebs olunduğu ərefələrdə şəkillərini sinesinə vurub, Azərbaycan dövlətinə qarşı siyasi şivənlilik qaldırmışdı. (Halbuki L.Yunusun qızı Dinara Yunus "Od-noklassnik" sosial şəbəkəsində şəhid düşmüş Azərbaycan oğullarına "gəbərsinlər" statusunu yazmışdı (?!!)). Bilirsinizmi, nəyə görə? Ona görə ki, vaxtile Xədice İsmayıllı Avropada Azərbaycan nümayəndə heyətinin Qarabağ problemi və qazqınlarımızla bağlı əsl həqiqətləri da-nışlığı bir zamanda, bir neçə Lunaçek tipli erməni sevdalıları ilə birləşərən çox yekədalını (!) çevirmişdi...AZƏRBAYCANA QARŞI! QARABAĞA QARŞI! MİLLƏTƏ QARŞI!

Sonda isə, E.Millin həmin "müsahibəsi"ndəki gülünc, arqumentsiz və əsəssiz cavabına bircə kelmə ile cavab vermək istərdim. Bu şəxs, sözün heqiqi mənasında, utanmazcasına iddia edir ki, əgər onun özü ermənilərle danışılara gedirse, burada qəbahət, heç ne yoxdur və bunu ermənipərestliklə əlaqələndirmək olmazmış, sən demə, Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi Ermənistən rəhbərliyi ilə görüşür və onlar da (yəni E.Milli) hakimiyyəti "ermənipərestlikdə" suçlaya bilər (?!). Nə qədər mənqısqız və cılız bir düşüncədir! Bu şəxs həle də bilmir ki, Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi Ermənistən dövlət rəhbərliyi ilə görüşməsində işğal edilmiş torpaqlarımızın azad olunması istiqamətində rəsmi danışıqlar aparır, düşmən qarşısında konkret tələbler qoyur və qoymaqda davam edəcək, ta o vaxta qədər ki, mənfur düşmən o torpaqlardan rədd olub getsin - ister sülh, isterse de müharibə yolu ilə! Ancaq sən - Emin, qeyri-millil olaraq, ermənilər qarşısında öz əlaltılarınla müntəzir (!) dəyanaraq, buyruq quluna çevrilmişən, nə qədər sən və sənin kimilər varsa, düşmən də bir o qədər azınlılaşacaq, işaqlı altındakı torpaqları mızlı əlində saxlamaq üçün sənin kimilərdən yararlanaraq, anti-Azərbaycan fəaliyyətini davam etdirəcək.

Onu da qeyd edim ki, qarşıda növbəti faktları açıqlayacağam. Əgər həqiqətən də, özünü "media" adamı sayırsınızsa, bu zaman ortaya "yalandır" deyib, yaxa qurtaran cavablar deyil, arqumentlər qoyma...

1 avqust 2017-ci il

Bu gün Azərbaycan dünyada geosiyasi və geoiqti-sadi əhəmiyyətilə seçilən transmilli layihələr real-laşdırın ölkə kimi tanınır. Təkcə Cənubi Qafqaz bölgəsini deyil, ümumilikdə böyük coğrafiyanı əhatə edən, hətta Avrasiya geosiyası məkanda təhlükəsizlik və əməkdaşlıq münasibətlərinə töhfəsini verən projektlər xüsusi diqqət çəkməkdədir. Belə layihələrin içərisində nəqliyyat projektləri əhəmiyyətli rol oynayır. Tarixi ipək Yolunun keçdiyi Azərbaycanın yerləşdiyi ərazi bütün dövrlərdə Avropa və Asiyani, ən uzaq dövlətləri bir-ləşdirən, strateji ticari-iqtisadi dəhlizlərin qovuşduğu məkanlardan biri olub.

Tranzit Yükdaşımalar üzrə Koordinasiya Şurası tərəfindən görülmüş işlər, irittonnajlı yük avtomobilərinin keçid prosedurlarının sadələşdirilməsi, gediş-geliş xərclərinin təqrİben 40 faizdək aşağı salınması nəticəsində, 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında ölkəmizin ərazisindən 16 minə yaxın yük avtomobilinin keçməsi Azərbaycanın tranzit yükdaşımıçılığı sahəsində getdikcə daha üstün mövqeləre sahib olduğunu göstərir. Bu rəqəm ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 1,5 dəfə çoxdur. Ümumiyyətə, 2017-ci ilin yanvar-iyun aylarında ölkə ərazisindən 5,5 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 4,4 mil-yonu (80 faiz) neft və neft məhsullarının, 1,1 milyonu isə (20 faiz) qeyri-neft məhsullarının payına düşür. Ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə neft və neft məhsullarının daşınmasında 23 faiz, qeyri-neft məhsullarında isə 36 faiz ar-tım müşahidə olunur.

Coğrafi mövqə baxımından bir neçə nəqliyyat dəhlizinin qovuşuğunda yerləşən Azərbaycanın tranzit imkanları olduqca böyükdür. Xüsusən, hazırda ticarət dövriyəsi 500 milyard dollar olan Çin və Avropa arasında yükdaşımalar da. Şərqi-Qərb marşrutundan və onun tərkib hissəsi olan Azərbaycanın nəqliyyat-tranzit imkanlarından istifadə edilməsi vaxt və maliyyə baxımından daha sərfəlidir. Ölkəmiz beynəlxalq yüklerin daşınmasının effektivliyini və rəqabətqabiliyyətiyini artırmaq üçün bütün imkanları uğurla səfərber edir. Bu menada, Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun yaradılması ölkəmizin mühüm tranzit uğurlarından sayılır. Xatırladaq ki, Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu 2014-cü ilin fevral ayında Azərbaycan, Qazaxistan və Gür-cüstanın yükdaşımalarla iştirak edən müvafiq qurumlarının iştirakı ilə yaradılıb. Daha sonra Ukrayna, Rumınıya və Polşanın da aidiyiyyəti qurumları TBNM-e qoşulub. Hazırda bu marşrut Çin-Qazaxistan səhəndindən başlayaraq Qazaxistan, Xəzər dənizi, Azərbaycan və Gür-cüstanın keçməkə, Avropa ölkələrinə qədər uzanır. TBNM tərəfindən bütün marşrut boyu vahid keçid tarifi təyin olunub, "bir pəncə-re" prinsipi tətbiq edilib və bu layihə çərçivəsində konteyner qatarları müvəffeqiyyətlə marşrut üzərin-dən daşınır.

Azərbaycanın iştirak etdiyi beynəlxalq nəqliyyat layihələrin-dən biri "Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi"dir. Ölkəmizin tranzit potensialının artırılması istiqamətin-de görülən işlər bu nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycandan keçen hissəsində işlərin sürətləndirilməsini zəruri edib. Bu məqsədə Prezident İlham Əliyev 2015-ci il dekabr ayında "Şimal-Cənub beynəlxalq

Azərbaycan tranzit mərkəzinə çevrilir

nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində keçən hissəsində işlərin sürətləndirilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, üzərimizə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirmək üçün bütün qüvvələr sefərber olunub. Artıq Astara stansiyasından İran sərhədine qədər 8,3 kilometr uzunluğunda dəmir yolu çəkilib. Astara çayı üzərindəki dəmir yolu köprüsünün tikintisi başa çatıb. Həmcinin, sınaq qatarı sərhədi yeni tikilmiş köprü vasitəsilə keçib. Şimali Avropanı Cənub-Şərqi Asiya ilə birləşdirən "Şimal-Cənub Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizi", Azərbaycan üçün çox önemli marşrut olaraq, respublikamızın tranzit potensialından yüksək səviyyədə bəhərlənməyə imkan verəcək. "Bu layihə Hindistandan başlayaraq, İrandan keçməkə Azərbaycan, Rusiya, Fin körfəzine qədər ərazini əhatə edir. Azərbaycan isə "Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi" çərçivəsində dönyanın böyük iqtisadiyyatlarını birləşdirəcək. Bu layihənin gerçəkləşdirilməsi yüklerin ünvanına çatdırılma müddətlərini 2-3 dəfə azaldacaq. İran bu dəmir yolu layihəsinin inşası üçün 2016-cı ilde Hindistanla müqavilə imzalayıb. Hindistanın "IRCON" Dövlət Şirkəti dəmir yolu Çabahardan Zahedana qədər olan 500 kilometrlik hissəsini tikmək barədə razılıq verib. Bu hissənin tikintisi üçün 1,6 milyard dollar ayrılib.

Azərbaycanda dəniz nəqliyyatının inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Əlet qəsəbəsində tikilən yeni Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticaret Limanı Kompleksi tezliklə regionun avtomobil, dəmir və dəniz yollarının kesişmə nöqtəsinə çevriləcək. Bu liman Cənub-Şərqi Asiya və Avropaya dək dəşmələrə töhfəsini verəcək. Kompleksin bu ilin sonunda yekunlaşdırılacaq birinci fazasının yüksək məsələ qabiliyyətinin 15 milyon ton olacaq plan-

laşdırılır. Bundan əlavə, limanın ətərafında yaradılacaq azad ticarət zonası daha çox yükdaşımaların heyata keçirilməsinə imkan verəcək. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizin tranzit uğurlarını ümumileşdirərək deyib: "Azərbaycan nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması, üzərində uzun illərdir ki, əlaqışlı və indi bütün zəruri nəqliyyat infrastrukturunu artıq yaradılmışdır. Bizim bütün qonşularımızla şimal, cənub və qərb istiqamətində dəmir yolu əlaqəmiz var. Bizim bütün təyyarələri qəbul edə bilən altı beynəlxalq hava limanımız var. Bizim yükdaşımıza donanmamız dünya miqyasında fealiyyət göstərən ən aparıcı yükdaşımıza donanmalarından biridir. Ölkəmiz regionla ən yeni magistrallar şəbəkəsi ilə bir-

ləşir. Biz daşımaların həcmi Xəzər dənizində yeni tikilmiş ən böyük liman vasitəsilə artırırıq. Onun birinci mərhələsi artıq fealiyyət göstərir və növbəti il dəniz limanının tikintisinin tamamlanması bize ən azı ilde 15 milyon ton yük və bir milyon ton konteyneri yükləyib-boşaltmaq imkanı verəcəkdir. Artıq Cənub-Şərqi Avropaya gedən sınaq konteyner qatarları Azərbaycandan keçir. Beləliklə, "Şərqi-Qərb Nəqliyyat Dəhlizi", demək olar ki, icra edilib. Azərbaycan, neinki tək-cə ölkə daxilinə sərməye yatırımsız, eyni zamanda, Gürcüstana dəmir yolu tikmək üçün 700 milyon dollardan çox maliyyə dəstəyi göstərmişdir. İndiki mərhələdə biz İranda dəmir yolu tikmək üçün maliyyə dəstəyinin göstərilməsi məqsədilə iranlı qonşularımızla

dənisiqlərin ən son mərhələsindəyik. Bu dəmir yolu İran dəmir yollarını bizim dəmir yolları ilə birləşdirəcəkdir. Beləliklə, biz çoxsaylı dəhliz formatını, Azərbaycan ərazisindən keçən, Şimali Avropadan Hindistana qədər uzanan Şimal-Cənub və Cənub-Şərqi Avropaya qədər uzanan Şərqi-Qərb dəhlizlərini yaratmış olacaqıq".

Göründüyü kimi, Azərbaycan ərazisindən keçən marşrutlar daha çox iqtisadi potensiala malikdir. Azərbaycan Respublikasında logistika və ticarətin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi də təsdiq edir ki, Azərbaycan hökumətinin bu istiqamətdə gələcək hədəfləri göstərən konkret strategiyası var.

"Səs" Analitik Qrupu

18 yaşına çatmamış 8760 uşağa aylıq sosial müavinət ödənilir

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi (ƏƏSMN) tərəfindən beş-dən çox uşağı olan qadınların 18 yaşına çatmamış 8760 nəfər uşağına aylıq sosial müavinət ödənilir. Bu barədə SİA-ya ƏƏSMN-in ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsində məlumat verilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 27 dekabr 2013-cü il tarixli "Beşdən çox uşağı olan qadınlara müavinətin məbləğinin müəyyən edilməsi haqqında" fərmanı ölkəmizdə çoxuşaqlı anaların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Fərmana əsasən, 2014-cü ilin əvvəlindən beşdən çox uşağı olan qadınların 18 yaşına çatmamış hər bir uşağına görə aylıq 30 manat məbləğində sosial müavinət verilir. Cari ilin 1 iyul tarixinə ƏƏSMN tərəfindən ölkədə beşdən çox uşağı olan 3022 nəfər qadının 18 yaşına çatmamış 8760 nəfər uşağına aylıq sosial müavinət ödənilir. Ümumilikdə, ölkədə aylıq sosial müavinətə təmin olunanların bir hissəsinə de uşaqlar təşkil edir. Belə ki, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar, mühərbiə əllilərinin, 20 Yanvar hadisələri zamanı əllil olanların, Çernobil AES əllilərinin, şəhid ailələrinin, müddətli həqiqi hərb xidmət qulluqçularının uşaqları, axtəminatlı ailələrin 1 yaşınadək uşaqları aylıq sosial müavinətə təmin olunurlar. Aile başçısını itirməyə görə aylıq müavinət və emek pensiyası ödənilən ailələrdəki aile üzvlərinin mühüm hissəsi uşaqlardan ibarətdir. ƏƏSMN tərəfindən cari ilin 6 ayında aylıq və birdəfəlik sosial müavinətlə təmin olunanların ümumi sayı isə 442,8 min nəfər təşkil edib.

Azərbaycan multikulturalizmə böyük önəm verir

Azərbaycan sivilizasiyaların kəsişdiyi məkanda yerləşən, mədəniyyətlərərəsi dialoqa töhfələrini əsirgəməyən respublikamız sosial-mədəni-humanitar sahələrdə dünyaya açılan məkandır. Dünyada qloballaşmanın yeni təzahürleri dövlətlərin six humanitar birliyində özünü göstərir. Məhz bu baxımdan sivilizasiyalararası dialog, multikulturalizm meyilləri hər il dərinleşir, humanitar forumların keçirilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Regionda sabitliyin ve qarşılıqlı həmrəyliyin, əməkdaşlıq şəbəkəsinin gələcəyi humanitar integrasiyadan və dialogdan çox asılıdır. Çünkü humanitarizm multikulturalizm deməkdir, başqa xalqın nümayəndəsinə və başqa dinə hörmətdir. Öz dini-ne hörmət başqa dinə hörmətdən başlayır.

İqtisadi inkişafın yeni mərhəlesi-nə daxil olan Azərbaycan artıq dünyada zəngin neft-qaz ölkəsi kimi deyil, həm də, sivilizasiyalararası dialoqa mühüm töhfə verən, beynəlxalq humanitar forumlara ev sahibliyi edən, tolerantlığın mərkəzinə çevrilən ölkə statusunda qəbul olunur. Respublikamız bu gün dünyanın 50-dən artıq ölkəsinə yanacaq ehtiyatlarının təchizatçısı kimi nüfuz sahibi olmaqla yanaşı, iqtisadiyyatın diversifikasiyası sayesinde potensial sərmayeçi kimi de diqqəti cəlb edir. Azərbaycan, regionda səbitleşdirici faktor rolunda çıxış edərək, bölgənin təhlükəsizlik seqmentlərini formalaşdırır.

Azərbaycan neft ölkəsi kimi inkişaf etse də, iqtisadi və sosial həyatın bütün sahələrindəki dinamika, modernləşdirmə epoxiyası, yüksək sivilizasiya ənənələrinin formalşması və inkişafı, humanitar aksiyaların ənənə halını alması bu ölkənin hərtərəfi, dünya sivilizasiyasına mühüm töhfə verdiyini göstərir. Azərbaycan dünyanın zəngin humanitar mərkəzi, sivilizasiya məkanı hesab olunur. Azərbaycanın Avropa arenasında özünü, həqiqətən də, zəngin mədəni ənənələre malik ölkə kimi təqdim etdiyini xatırladır və bildirir ki,

ölkədə nəhəng quruculuq işləri paytaxtın və bölgələrin simasını dəyişdirir. Azərbaycan əsl Avropa ölkəsi kimi sivilizasiya mərkəzidir, hər il burada müxtəlif beynəlxalq forumlar təşkil olunur, dünyanın ən nüfuzlu iqtisadi və siyasi, toleranstığın mərkəzinə çevrilən ölkə statusunda qəbul olunur. Respublikamız bu gün dünyanın 50-dən artıq ölkəsinə yanacaq ehtiyatlarının təchizatçısı kimi nüfuz sahibi olmaqla yanaşı, iqtisadiyyatın diversifikasiyası sayesinde potensial sərmayeçi kimi de diqqəti cəlb edir. Azərbaycan, regionda səbitleşdirici faktor rolunda çıxış edərək, bölgənin təhlükəsizlik seqmentlərini formalaşdırır.

Hər bir ölkənin hərtərəfi, dünya sivilizasiyasına mühüm töhfə verdiyini göstərir. Azərbaycan dünyanın zəngin humanitar mərkəzi, sivilizasiya məkanı hesab olunur. Azərbaycanın Avropa arenasında özünü, həqiqətən də, zəngin mədəni ənənələre malik ölkə kimi təqdim etdiyini xatırladır və bildirir ki,

yəsili təşkilatlarının sammitləri keçirilir. Bu faktorlar Azərbaycanın nüfuz göstəricisidir.

Hər bir ölkənin hərtərəfi, dünya sivilizasiyasına mühüm töhfə verdiyini göstərir. Azərbaycan dünyanın zəngin humanitar mərkəzi, sivilizasiya məkanı hesab olunur. Azərbaycanın Avropa arenasında özünü, həqiqətən də, zəngin mədəni ənənələre malik ölkə kimi təqdim etdiyini xatırladır və bildirir ki,

siyasetin əsas təməllerindən biri də, məhz dünya ölkələri ile humanitar əməkdaşlığı gücləndirməkdən ibarət olub. Regionda sabitliyin və qarşılıqlı həmrəyliyin, əməkdaşlıq şəbəkəsinin geleceyi multikulturalizmdən çox asılıdır.

Son illərdə Bakıda keçirilən beynəlxalq humanitar forumlar da, məhz dünya ölkələrinin əsas müzakirə mövzusu multikulturalizmə bağlı olub. Hər bir ölkə bu formulu gələcək üçün mühüm bir siyasi-ideoloji xətt sayır, multikulturalizmə bağlı yeni çağırışları ortaya çıxarıb. Bu gün Azərbaycanın bütün qite ölkələri ilə möhkəm dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri var. Respublikamız müxtəlif etnosların və millətlərin, fərqli dinlərə sitayış edən insanların tari-

xənə sarsılmaz dostluq və qardaşlıq şəraitində yaşıdığı tolerant bir ölkə kimi formalaşıb. Müxtəlif qitələrin kəsişməsində yerləşən Azərbaycan həm de müxtəlif mədəniyyətlərin mövcud olduğunu və qovuşduğu müqəddəs bir torpaqdır. Həm geosiyasi vəziyyəti, həm de mədəni zənginliyi, üstəlik, formalaşmış və esrlərin sınağından çıxmış ənənələri baxı-

mından respublikamız dünya mədəniyyətlərini bir araya toplamaq haqqını qazanıb. Ona görə də, mədəniyyətlər və sivilizasiyalararası dialog sahəsində keçirilmiş beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin statistikasına və coğrafiyasına diqqət yetirəndə, bu sahəde teşəbbüslerin böyük əksəriyyətinin Azərbaycanda reallaşdırıldığı təsadüfi olmadığını görmək olar.

Multikulturalizm ölkələrin qarşılıqlı hörmət və six əməkdaşlıq mühitinin yaranmasında vacib bir amilə çevrilib. Azərbaycan multikulturalizmə böyük önəm verir və son 20 il ərzində müstəqil ölkə kimi həyata keçirilən

"Səs" Analitik Qrupu

əməkdaşlığı respublikamız dünya mədəniyyətlərini bir araya toplamaq haqqını qazanıb. Ona görə də, mədəniyyətlər və sivilizasiyalararası dialog sahəsində keçirilmiş beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin statistikasına və coğrafiyasına diqqət yetirəndə, bu sahəde teşəbbüslerin böyük əksəriyyətinin Azərbaycanda reallaşdırıldığı təsadüfi olmadığını görmək olar.

Azərbaycan bir dostluq atmosferi yaratmaqla, hamını öz evində humanitar birgiliyə dəvət edir. Hər bir ölkə üçün xeyirxah olduğunu nümayiş etdirir.

"Səs" Analitik Qrupu

Baş Prokurorluğunun və Daxili İşlər Nazirliyi Hacıqabulda törədilmiş ağır cinayətlə bağlı məlumat yayıb

Iyulun 31-də saat 06 rədələrində Hacıqabul şəhərə sakinləri Nazim, Gülbədam, Biblə və Namiq Qənbərovların yaşadıqları evdə odlu silahlı qətlə yetirilmələri, ailənin digər üzvü Məmməd Qənbərovun isə ağır bədən xəsarətləri ilə xəstəxanaya daxil olması və Mübariz Mehtiyevin odlu silahdan atəş açaraq intihar etməsi barədə daxil olmuş məlumat əsasında rayon prokurorluğu və polis şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən məhkəmə-tibb ekspertinin iştirakı ilə hadisə yerinə və meyitlərə baxış keçirilib. Oradan cinayətin aleti olan ov tüfəngi və iş üçün əhəmiyyət kəsb edən digər maddi sübutlar götürürlüb və zəruri prosessual herəkətlər yerinə yetirilib.

Respublika Baş Prokurorluğunun və Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətlərinin AZƏRTAC-a daxil olan birgə məlumatında bildirilir ki, faktla bağlı Hacıqabul rayon prokurorlığında Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla qəsden adam öldürmə), 120.2.7-ci (iki və ya daha çox şəxsi qəsden öldürmə), 29.120.2.4-cü (xüsusi amansızlıqla və ya ümumi təhlükəli üsulla qəsden adam öldürməyə cəhd), 29.120.2.7-ci (iki və ya daha çox şəxsi qəsden öldürməyə cəhd) və 228.1-ci (qanunsuz olaraq odlu silah əldə etmə, saxlama və daşma) maddələri ilə cinayət işi başlanıb, iş üzrə müvafiq ekspertizalar təyin edilib. İlkən araşdırımlarla əvvəller məhkum olmuş M.Mehtiyevin şəxsi mühasibətlər zəminində M.Qənbərovdan qisas almaq niyyəti ilə onun yaşadığı eve gelərək qoşalılılı ov təfəngindən atəş açaraq sonuncunu qəsden öldürməyə cəhd etməsi və ailə üzvlərini qəsden öldürməsi, sonra isə özünə atəş açaraq intihar etməsi müəyyənləşdirilib. Hazırda cinayət işi üzrə zəruri istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

"Zaman və məkan" adlı müsabiqə keçiriləcək

Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı

Azərbaycan Respublikası Kinematoqrafçılar İttifaqı "Zaman və məkan" adlı qısametrajlı sənədli filmlər üçün ssenari müsabiqəsi elan edib. İttifaqın mətbuat xidmətindən SİA-yə verilən məlumatə görə, yaşı 35-ə qədər olan bütün şəxslər ssenari müsabiqəsində iştirak edə bilərlər.

Sərtlərə görə hər bir müəllif 3 ssenarıdən artıq təqdim edə bilər. Birinci yerin sahibine 1500, ikinciye 1000, üçüncüyə isə 500 manat məbləğində pul mükafatı veriləcək. Ssenari müsabiqəsinin keçirilməsində məqsəd kinematoqrafiya sahəsində gənclərin yaradıcılıq fəaliyyətini inkişaf etdirmək, gənc və istedadlı müəllifləri aşkarla çıxarmaq, həmçinin milli kinomuza yeni fikir, yeni nəfəs getirməkdir. Ssenarilər oktyabrın 31-nə qədər təqdim edilməlidir.

Xəzərin sahilini çirkləndirən şəxslər müəyyənləşdirilərək inzibati məsuliyyətə cəlb edilib

Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş İctimai Təhlükəsizlik idarəsinin və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşları respublikanın şəhər və rayonlarında, məşə, park, müalicə-sağlamlıq, turizm zonalarının ərazilərində, su mənbələrinin və mineral bulaqların sanitər mühafizə zonalarında, Xəzər dənizinin sahil zolağında və çimərliklərdə meiştət tullantılarının tutumundan (urnalardan) konar yerlərə atılması, sənaye və məiştət tullantılarının qalaqlanması, su obyektlərinin çirklənməsi və zibillənməsi hallarının qarşısının alınması məqsədilə mütəmadi tədbirlər həyata keçirilər. DİN-in mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, cari ilin öten dövrü ərzində birgə keçirilmiş tədbirlər zamanı paytaxtın Səbail, Binaqədi, Xətai, Sabunçu, Suraxanı, Xəzər, Abşeron rayonlarında və Sumqayıt şəhəri ərazisində inzibati Xətalar Məcəlləsinin 244-cü (torpaqların zibillənməsi və korlanması), 266-ci (istehsalat və məiştət tullantıları haqqında qanunvericiliyin pozulması) və 271-ci (sənaye və məiştət tullantılarının qalaqlanması və yandırılması zamanı ətraf mühitin mühafizə tələblərinə əməl edilməməsi) maddələrinin tələblərini pozmuş 34 fiziki, hüquqi və vəzifəli şəxs müəyyənləşdirilərək inzibati məsuliyyətə cəlb olunub, onlara tətbiq edilən cərimələr 42 min 850 manat təşkil edib. Ümumilikdə, cari ilin öten dövründə şəhər, rayon polis orqanları tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər neticəsində inzibati Xətalar Məcəlləsinin qeyd edilən maddələrinin tələblərini pozmuş 445 nəfər inzibati məsuliyyətə cəlb olunub, onlara tətbiq edilən cərimələr 71 min 200 manat təşkil edib.

Tələbələrin köçürülməsi ilə bağlı qaydalar yeni redaksiyada təsdiq edilib

Təhsil naziri Mikayıl Cabbarov "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, tibb təhsilinin əsas tibb təhsili üzrə təhsilələrin köçürülməsi, xaric edilməsi, bərpa olunması və akademik məzuniyyət götürülməsinə dair müvəqqəti Qaydalar"ın yeni redaksiyada təsdiq edilməsi barədə əmr imzalayıb. Təhsil Nazirliyindən SİA-yə verilən xəbərə görə, əmrə əsasən, "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, tibb təhsilinin əsas tibb təhsili üzrə təhsilələrin köçürülməsi, xaric edilməsi, bərpa olunması və akademik məzuniyyət götürülməsinə dair müvəqqəti Qaydalar" yeni redaksiyada təsdiq edilib.

Təhsil Nazirliyinin müvafiq struktur bölmələrinin və ali təhsil müəssisələrinin rəhbərlərinə tapşırılıb ki, "Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, tibb təhsilinin əsas tibb təhsili üzrə təhsilələrin köçürülməsi, xaric edilməsi, bərpa olunması və akademik məzuniyyət götürülməsinə dair müvəqqəti Qaydalar" işdə rəhbər tutsunlar. Əmrin icrasına nəzarət nazir müavini Ceyhun Bayramova tapşırılıb.

1 avqust 2017-ci il

Psixiatriya elmində şex-siyyətin ikiyə bölünməsi diaqnozu var. Yəni şəxsiyyətin ikiyə bölünməsi insanın eyni zamanda iki və ya daha artıq şexsiyyətə sahib ola bilməsi psixi fenomenidir. Belə pasientlərə psixiatrlar şexsiyyətin dissoziativ pozulması diaqnozunu qoyurlar. Şexsiyyətin ikiyə bölünməsini bir neçə amil törədə bilər. Məsələn, dözlüməz dərəcədə stress, uşaqlıqda alınan emosional travmalar və s.

Şexsiyyətin dissoziativ pozulması olan insanlar özlərini çox asan şəkildə eyni siyasiyada müxtəlif cür apara bilirlər. Onların davranışları hansı tərəfin üstün olmasından asılı olur. Bəzi hallarda xəstəlik o qədər inkişaf edir ki, pasiyent bir az bundan qabaq nə etdiyi ni xatırlamır. Elə təsəürat yaranır ki, o, tamamilə fərqli, daha doğrusu parallel bir-biri ilə heç vaxt kəsişməyən dünyalarda yaşayır.

Ermənistanın müstəqillik tərixinə diqqət yetirdikdə eynilə insanlarda müşahidə edildiyi kimi Ermənistan dövlətinin de şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma halını yaşıdığını görmək mümkündür. Bu xəstəliyin simptomları erməni milli kimliyinin formallaşmasında ortaya çıxdığı kimi, təbii olaraq dövlət quruculuğunda da öz əksini tapmışdır.

Ermənistan coğrafi olaraq şərqdə yerləşən bir dövlətdir. Son 25 ildir xarici siyasetinin bütün sahələrində Rusiya amili şərtləndiricidir. Bir anlıq Rusyanın yox olduğunu düşünək Ermənistanın hali necə olar? Ermənistan kime güvəner, kime etibar edər, təhlükəsizliyini kim təmin edər? Belə bir təxəyyülün gerçəkləşməsi Ermənistan üçün əsl faciə olardı. Ermənistan öz torpağında Rusyanın yerləşdiriyi 102-ci hərbi bazasının maliyyə xərclərinin 62 fai-zini könüllü olaraq qarşılıyor.[i] Ermənistan Rusiya ilə Birləşmiş ordu qruplaşmasının qurulması haqqında müqavilə imzalayır və bu qruplaşmanın komandanlığını yene də könüllü olaraq Rusiyaya verir.[ii] Ermənistan Rusyanın aldığı kreditlə silah alır və bu krediti faiziylə birləşdirir.[iii]

Ermənistan heç bir siyasi və

Şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma

hərbi ağırlığı, üzv dövlətlərin həmrəyliyi və ortaq strategiyası olmayan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) qoşulub. Bu təşkilatın keçirilən bütün iclaslarında təşkilatdan şikayət edir, narazılığını bildirir.

Ermənistan iqtisadi olaraq Rusiyadan asılıdır. Demək oları ki, bütün strateji sənaye müəssisələrinin nəzarət paketi Rusiyanın elindədir.

Ermənistan enerji sahəsində də Rusyanın dəstəyi olmadan problemlərini həll edə bilməz. Mətsamor Atom Elektrik Stansiyası Rusiyadan alınan zənginləşdirilmiş uran hesabına işləyir, təbii qaz istehlakının böyük hissəsi Rusiyadan təmin edilir.

Ermənistanın əhalisindən çox erməni Rusiyada yaşayır. Bunların bir qismi Rusiya vətəndaşı olsa da, bir qismi da mövsum işlərdə işləyənlərdir, Rusiya iqtisadiyyatının güclənməsinə xidmət edirlər.

Belə bir mənzərədə Ermənistan bəzən şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma simptomlarını ağır şəkildə yaşıyır, özünü Avropa dövləti, mədəniyyət və sosial həyatını

Avropanı hesab edir. Avropa İttifaqı nümunəsində Avropa ilə six əməkdaşlıq təşəbbüs edir.

Ermənistan bəzən xəstəliyin təsiri altındayken 24 iyul 2013-cü il tarixində Avropa İttifaqı ilə "Dərin və Hərtərəfli Ticarət Zonası Haqqında" müqavilə mətni üzərində razılığa gəlmişdi. Ancaq Ermənistanın Gömrük Birliyinə üzv olması Vilnüs prosesindən kəndə qalması ilə nəticələndi. Həmin ilin noyabr ayında Vilnüsde keçirilən Şərqi Tərəfdəşliyi Zirvə görüşündə Ermənistan bu müqavilədən imtina etdi.

Ermənistan 5-6 il davam edən müzakirələrdən sonra imzalanma mərhələsində olan bu müqavilədən niyə imtina etdi? Müqavilə imzalanma ərafəsinə onun psixiatr həkimi qulağına bir neçə kəlimə piçildiyib onun avropalı yox, şərqli olduğunu xatırlatdı və bəzi mərhəm məqamları bildirən ifadələr dedi.

Ermənistan dərhal özünü gəldi, rəhbərliyi illərdir müqavilənin imzalanacağı təqdirdə xalqa xoş günlər getirəcəyini vəd edən layihəni əli ilə kenara

itib psixiatr həkiminin yazdığı resepti və dərmanları qəbul edəcəyini bildirdi.

Aradan bir neçə il keçəndən sonra Ermənistan yenə də şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma simptomları ilə Avropa İttifaqı ilə yeni müqavilə imzalamaq üçün müzakirələrə başladı. Belə ki, Moldovada Şərqi Tərəfdəşliyi programında iştirak edən dövlətlərin XİN rəhbərlerinin iclasında Ermənistan XİN rəhbəri Edvard Nalbandyan Avropa İttifaqı ilə yeni müqavilənin detallarını müzakirə etdiklərini və bu qurum ilə geniş həcmli əməkdaşlıq məsələlərinə əhəmiyyət verdiklərini bildirdi.[iv]

Avropa İttifaqı Ermənistan ilə yeni müqavilənin imzalanmasına ümidi etse də, bu ölkənin şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma xəstəliyinə mübtəla olduğunu 2013-cü il-dən bilsə də, psixiatr həkimindən icazə almadan yeni müalicə kursu təyin etməyə təşəbbüs göstərir.

Avropa İttifaqı xəstənin ikinci həkimi olmağa çalışır, müalicə proqramları hazırlanır amma pasiyentinin xəstəlik tarixçəsi

kitabının birinci həkimdə olduğunu unudur. Bunu erməni siyasətçi Paruyr Ayrikyan çox dolğun ifadələrlə bir cümlədə belə xarakterizə edir: "Moskva hətta kiçik təhdidlə Ermenistan-Al arasında imzalanacaq müqaviləni neytrallaşdırıbılər." [v]

Avropa İttifaqından fərqli olaraq Ayrikyan Ermənistanın yoluxduğu şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma xəstəliyinin müalicəsinin olduğunu çətin və hətta imkansız olduğunu bilir.

Ayrikyanın dediyi kimi, böyük bir ehtimalla psixiatr həkim xəstəsinə ikinci bir həkimin müdaxilə etməsinə icazə verməyəcəkdir. Bu, Ermənistanın daxili siyasi məsələlərinə müdaxilə və Dağlıq Qarabağ problemi həlli istiqamətində olabilir.

Ermənistan şexsiyyətin ikiyə bölünməsi-dissoziativ pozulma xəstəliyinin növbəti sarsıntısını yaşayır və psixiatr həkiminin müdaxiləsi vacibdir.

**Hatəm Cabbarlı,
siyasi elmlər doktoru
Newtimes.az**

Ermənistən boşalmaqda davam edir

“Novosti-Armeniya”: “*Doğum halları azalıb, ölüm issə artıb*”

Ermənistan əhalisinin sayı get- gedə daha da azalmağa baş- layır. Belə ki, ildən-ilə ölkəni tərk edənlərlə yanaşı, xalqın acına- caqlı vəziyyəti doğum hallarının azalması, ölüm hallarının isə artma- sı ilə nəticəsini tapmaqdadır. O cümlədən, ölkənin süquta uğradığı bir vaxtda oranı tələm-tələsik tərk edənlərin bir çoxunun, ümumiyyət- lə, geri dönməyəcəkləri barədə in- formasiyalar fəsdiqini tapmaqdadır.

Xüsusilə, rəsmi rəqəmlərin açıqlanması özü-özlüyündə işgalçı ölkənin aşkar durumunu göz önüne getirir. Belə ki, cari ildə Ermənistanın əhalisinin sayı kifayət qədər azalıb. "Siyahıyalma uçotunun göstəricis-nə görə, 2011-ci ilə müqayisədə 2017-ci il 1 iyul tarixində, əhalinin sayı rəsmi olaraq, 2 milyon 979,9 min nəfərə qədər azalıb". SİA xəbər verir ki, Ermənistanın milli statistika xidmətinin rəsmi məlumatını "Novost-Armeniya" saidı yayıb.

**Şəhər və kəndlərdə,
demək olar ki, adam
qalmayıb**

Məlumatda bildirilir ki, əhalinin sayı 1 iyul 2017-ci ildə 2016-ci ilə müqayisədə 15,2 min nəfər azalıb. 1 yanvar 2017-ci ilin 1 yanvar tarixi ilə müqavisişdə isə, 6,2 min

Rövsən NURƏDDİNOĞLU

Britaniyanın maliyyə naziri: “Brexit”dən sonra vergilərin azalması qözlənilmir

Brexit”den sonra Birleşmiş Krallıqda vergilərin azalması göznlənilmir. Bu fikirləri Britaniyanın maliyyə naziri Fillip Hammond Fransanın “Le Monde” qəzetinə müsahibəsində deyib. O n u n sözlerinə görə, Britaniya Avropa İttifaqına daxil olarkən iqtisadiyyatın faiz göstəriciləri ilə əlaqədar ölkədə vergilər artırılmışdı. Həmçinin ölkədə iqtisadiyyat műqayisə edilərək vergilər Avropa standartlarına uyğun təyin olunmuşdu. Britaniya hökuməti bu sistemi dəyişmək niyyətində deyil. Nazir vurgulayıb ki, Britaniya Al-ni tamamilə tərk etmiş olsa belə, rəqabət mühitinin qorunması, iqtisadiyyatda ve sosial həyatda Al standartlarının saxlanılması planlaşdırılır.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorolojiya Departamentinin verdiyi məlumatə görə, avqustda havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər yüksək olacaq, qözlənilir.

Aylıq yağışının miktarının ılım normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə az olacağının ehtimalı var. Departamentdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Bakıda və Abşeron yarımadalarında havanın orta aylıq temperaturunun $26-29^{\circ}$ isti olacağının gözlənilir ki, bu da ılım normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Havanın temperaturunun gecələr $22-27^{\circ}$, gündüzlər $31-36^{\circ}$, bəzi günlərdə isə $38-40^{\circ}$ isti teşkil edəcəyi ehtimalı var. Aylıq yağışının miktarının ılım normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə az (norma 6-8 mm) olacağının gözlənilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında havanın orta aylıq temperaturunun 27-30° isti olacağı gözlemlenir, bu da iqlim normasına yaxın ve bir qədər yüksəkdir. Havanın temperaturunun gecələr 20-25°, gündüzlər 33-38°, bəzi günlərdə isə 40-43° isti teşkil edəcəyi ehtimalı var. Aylıq yağışının miqdarı ortalama normasına uygun, hə

Avqustda respublikanın bəzi bölgələrində havanın hərarəti 43 dərəcəyədək yüksələcək

zi yerlərdə isə az (norma 6-10 mm) olacaq gözlənilir.

yağışının miktarının ılım normasına yakın, bəzi yerlərdə isə az (norma 15-20 mm) olacaqı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Xızı, Siyəzən, Sabran, Quba, Qusar, Xaçmaz rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun $25-28^{\circ}$ isti olacağı gözlənilir ki, bunda iqlim normasına yaxın və buna qədər yüksəkdir. Havanın temperaturunun gecələr $19-24^{\circ}$, gündüz lərlər $28-33^{\circ}$, bəzi günlərdə isə $36-38^{\circ}$ isti təşkil edəcəyi ehtimalı var. Aylıq vəqüntünin mədərinin iqlimi

normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə az (norma 13-116 mm) olacağı gözlənilir.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Bilesuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun $27-30^{\circ}$ isti olacağrı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın ve bir qədər yüksəkdir. Havanın temperaturunun gecələr $22-27^{\circ}$, gündüzlər $32-37^{\circ}$, bəzi günlərdə isə $39-42^{\circ}$ isti təşkil edəcəyi ehtimalı var. Aylıq yağışının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə az (norma 6-22 mm) olacağrı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun $24-27^{\circ}$ isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Havanın temperaturunun gecələr $20-25^{\circ}$, gündüzlər $30-35^{\circ}$, bəzi günlərdə isə 38° isti təşkil edəcəyi ehtimalı var. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə az (norma 13-83 mm) olacağı gözlənilir.

Əli Kərimlinin iflasının mənTİqi nəticəsi

AXCP sədri və sosial şəbəkədəki zombi dəstələri onun süqutunu sürətləndirir

Dəfələrlə sübuta yetirilib ki, ölkəmizin siyasi arenasında çabalayan və dağıdıcılıq, radikalizm ənənəsinə sahib olan müxalifət düşərgəsinin "liderləri" gündəmdən silinməmək üçün əllərinə düşən hər fürsətdən istifadə edirlər. Lakin həmin fürsətlərdən sağlam düşüncə və normal siyasi baxışla deyil, tamamilə eks-istiqamətdə yaralaranın "liderlər"in bu məsələdə də uğur-suzluqları göz önündədir.

Xüsusile, bənzər maneranın AXCP sədri Əli Kərimli tərəfindən sərgiləməsi, neticə etibarilə uğursuz qalır ki, bundan aqressivləşən cəbhəci sədr öz hırsını sosial şəbəkədəki zombiləri vəsittəsilə üzə çıxarı. Ümmüyyətə, bu fərdin əsas hədəfi yalnız hakimiyət deyil, həmçinin, düşərgədə onu üstələyə biləcək digər müxalifət təmsilçiləridir. Bu baxımdan, Kərimlinin "facebook" muzdluları coxsayı saxta profiləri ilə həqarət, söyüv və küfrlərlə AXCP sədrini gündəmdə saxlamaqla müşəndlərlər.

Qeyd edək ki, artıq Ə.Kərimlinin bu cür oyunbaşlıqlarına qarşı onunla bir partiyada təmsil olunan adamlar tərəfindən də qınaqlar səslənir. Artıq belə demək olar ki, Kərimli bu fealiyyəti ilə bir sıra "yurd"çuların da etimadını itirib. Daha daqiq desək, cəbhəcilərin kuluarlarında bu məsələ geniş müzakirə olunur. Etibarlı mənbədən sızan xəbərə görə, onlar belə deyirlər ki, sabah AXCP sıralarından çıxarlarsa, eyni ad-

dimlər özlərinə qarşı da atılacaq.

Məsələn, vaxtılıq Ə.Kərimlinin yanında olan, bu partiyada canlarını qoyan, ancaq sonradan nə qədər yanlış yolda olduqlarını anlayaraq, oradan uzaqlaşan sabiq "yurd"çular da bənzər halı yaşayıblar.

Alternativ AXCP-nin funksioneri: "Tənqid olsa, başadüşüləndir, ancaq bunlar şəxslərin ailə üzvlərinə kimi hamını şərləyib, təhqir edirdilər"

Belə ki, Ə.Kərimlinin sabiq müavini olmuş, sonradan bu və bu kimi digər məsələlərə görə partiyadan çıxmış Rəzzi Nurullayevin yaratdığı alternativ AXCP-nin mətbuat xidmetinin rəhbəri Vüsal Qarayevə görə, Ə.Kərimlinin bu yolu seçməsinin səbəblərindən biri onu eçosudur:

"Tənqid olsa, başadüşüləndir, an-

caq bunlar şəxslərin ailə üzvlərinə kimi hamını şərləyib, təhqir edirdilər. Mən bunun səbəbini iki məsələdə göürüm. Birincisi, eyni savaşı. İllerdir eyni postda, eyni partiyada öz hegemonluğunu quran şəxslərin yeni liderlərə və siyasetçilərə qısqancılığıdır. Təsəvvür edin, iqtidarı hakimiyətini "qeyri-demokratik yollarla elində saxlamaqda" ittiham edənlər, özləri də eyni yolu seçib, illərdir sədriyi kiməsə vermək istəmirlər".

Alternativ cəbhəçiyə görə, Kərimli və onun zombi dəstəsi gizli səsvermə belə keçirməyə cəsərət etmir: "Biz qurultayda gizli səsvermə keçirdik, eyni zamanda, eyni şəxsin iki dəfədən artıq sədr seçilməsinə qadağa qoyduq. Diğer bir səbəb də müxalifəti içindən parçalanı idarəetmə siyasetidir. Mən eminlikle deyirəm ki, bizi sözən, bize hücum edən "müxalifət", əslində, ayrı-ayrı qruplara xidmet edir. Ölkədə müzakirə ediləcək problemlər olduğu halda, özünü müxalifət adlandıranlar niyə bu problemləri sadalayıb, həlli yollarını göstərmək əvəzinə, başqalarına hücum etsinlər, niyə təhqir edib, şərlesinlər? Qısaltı, bunlar qaragürüh ordusudur".

Əlbəttə, belə müxalifəti xalq da dəstekləməz. Çünkü bu gün xalqın siyasi müxalifətə dəstək verməməsi, bilavasitə, Ə.Kərimlinin, eyni zamanda, onun kimi siyaset aparan digər dağıdıcı müxalifət "liderlərinin" apardıqları bölgüclük siyasetinin mənTİqi nəticəsidir.

Rövşən RƏSULOV

Leyla və Arif Yunuslar doymuş məxluqa çevriliblər

Cütlüyüün Praqada mənzilləri, İstanbulda isə obyektləri üzə çıxıb

Günümüzün reallığında tekzib edilməsi qeyri-mümkün olan fakt ondan ibarətdir ki, müxalifət döşərgəsində təmsil olunan partiyaların, eləcə də, siyasişmiş QHT-lərin böyük əksəriyyəti xarici fondlar və ya maraqlı dairələr tərəfindən maliyyələşir. Bu fakt dəfələrlə məhkəmələr, həmçinin araşdırmaçı jurnalistlər tərəfindən üzə çıxarılaraq cəmiyyətə çatdırılıb. Düzdür, Azərbaycan cəmiyyəti bu cür məlumatlara malikdir. Hər kəs çox gözlə bilir ki, müxalif qüvvələr xarici fondlar tərəfindən maddi və mənəvi destək eləd edirlər. Məhz bu və ya digər amillər səbəbindən, Azərbaycan ictimaiyyəti dağıdıcı müxalifəti qətiyyətlə redd edir. Hətta cəmiyyətin ayri-ayrı təbəqələri xarici qüvvələrlə iş birliyi quran müxalifətin məsuliyyətə cəlb olunması üçün hüquqmühafizə orqanlarına müraciətlər edirlər. Dövlət qeydiyyatlarının leğv edilməsi çağırışları da ara-sıra səslənməkdir. Bu cür ictimai mənfi münasibətə baxmayaq, görünən odur ki, müxalif öz əməkdaşlıq münasibətlərini nəinki dayandırır, əksinə, bir qədər də onu inkişaf etdirirlər. Xüsüsilə de Maliyyə Nazirliyi vəsaitlərin nağdlaşdırılması barədə qərar qəbul etdiyikdən və Ədliyyə Nazirliyi qrantların uçotunun aparılması haqqında müvafiq qərarından sonra xaricdən maliyyələşən müxalif partiyalar fealiyyətlərini qonşu ölkələrdə bank hesablari açmaqla davam etdirirlər. Misal kimi bu gün AXCP-nin sədr müavini Gözəl Bayramlınin külli miqdarda maliyyə vəsaitini Gürcüstan-dan Azərbaycana keçirən zaman həbs olunmasını göstərmək olar. Eyni zamanda, müsavatçı Əfqan Muxtarlıının da Tbilisidən bankdan götürdüyü 10.000 avronu qacaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycana keçirən zaman sərhədçilərimiz tərəfindən saxlanılması misallar seriyasında növbəti misal ola bilər.

Müxalifət maliyyə imkanlarını siyasıləşmiş QHT-lər vəsaitəsilə həyata keçirir

AXCP və Müvasat kimi partiyalar xaricdən əldə olunan maliyyə vəsaitini təsirleri altında olan QHT-lər vəsaitəsilə həyata keçirməyə dəhaçox meyil göstərirler. AXCP sədri Əli Kərimlinin iş birliliyində olduğu "Sühl və Demokratiya İnstitutu"nun rəhbəri Leyla Yunusun külli miqdarda vəsaiti xaricdən əldə etdiyikdən sonra siyasi partiyalara ötürümsi dəfələrlə mətbuatə müzakirə mövzularından olub. Söy yox ki, L.Yunus müxalif partiyalarla yanaşı, özünə də geniş imkanlar yaradır, amma qanunun tələblərini pozmaqla.

Leyla və Arif Yunuslar xaricə qəçidiqdan sonra orada da Azərbaycan əleyhinə geniş iş aparırlar. Xarici qüvvələrin təlimatına əsasən, dövlətimiz və xalqımız əleyhinə şərböhtən səsləndirir, ittihamlar irəli sürür. Məlumatlara görə, bu cür hədayanların qarşılığında sözügedən cütük maliyyə yardımçıları alırlar. Məhz bu maliyyə dəstəyi hesabına Leyla və Arif Yunuslar Almaniya, Hollandiya, Çexiya və Türkiyədə özlərinə mülklər və obyektlər alıblar. Praqada Bechilińska 705/4 Praqa-9 üvanında mənzil alan cütük İstanbulda 400 kvmetr olan ticaret obyekti təsahibdir. Həmçinin, bu şəxslərin Berlində də mülkləri olduğunu bildirilir.

Qeyd edək ki, Leyla və Arif Yunuslar haqqında Azərbaycan Baş Prokurorluğu tərəfindən cinayət işi qaldırılıb. Məhkəmə bu şəxslərin məcburi qaydada məhkəməyə getirilməsi barədə qərar qəbul edib. "Interpol" tərəfindən axtarışda olan bu şəxslərin yaxın vaxtlarda həbs edilərək, Azərbaycana gətiriləcəyi şübhəsizdir. Çünkü bu şəxslər vergi və maliyyə qaydalarını tamamilə pozublar. Üç il ərzində, ümumilikdə 2 milyon 500 min avro qrant alıblar ki, bu vəsaitlər maliyyə ucotuna alınmayıb. Vergi və maliyyə, eləcə də, Azərbaycan Prezidenti yanında QHT-lər Dövlət Dəstəyi Şurasının apardıqları birgə araştırma zamanı məlum olub ki, Leyla və Arif Yunusların xaricdən aldıqları qrantlar heç bir halda ucota alınmayıb, ciddi maliyyə pozuntularına yol verilib, vergidən yayınma halları törədilib. Məhz bu və digər amillər Leyla və Arif Yunusların cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmələrinə əsas verir. Nə qədər qazib gizlənsələr də, nəyəhətdə onların ədalət məhkəməsi qarşısında otuzdurulacaqları şübhəsizdir.

GÜLYANƏ

Müxalifət liderləri itirə-itirə gedirlər

Niyaməddin Orduxanlı: "2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərində də müxalifəti acı məğlubiyyət gözləyir"

Müsahibimiz
BAXCP sədrinin
müavini Niyaməddin
Orduxanlıdır

- Müxalifətin bir qədər fəallaşması görünüşü yaradılır. Bu fəallığ hansı xarici tapşırığın nəticəsi olabilir?

- Düşünmürəm ki, müxalifət düşərgəsində fəaliyyət göstərən qüvvələrin fəallaşması müşahidə edilsin. Bu fəallama, yalnız sosial şəbəkədə ola bilər. Hazırda radikal müxalifət, yalnız sosial şəbəkəyə köklənib. Yeni sosial şəbəkələrdə olan özlərinin saxta profiləri bir-birinə göstərdikləri dəstəkden o tərəfə keçmir. Çünkü ilk önce, müxalifətin xalq tərəfindən her hansı bir siyasi dəstəyi yoxdur ki, onlar özləri üçün nə isə edə bilsinlər. Düzdür, müxalifət təmsilçiləri gündəmə qalmaq və diqqət mərkəzinə çevrilmək üçün yersiz hərəkətlərə əl atırlar. Amma onlarda bu da çox çəkmir.

- Hər seçki rəfəsi müxalifətə xarici qüvvələr tərəfindən böyük məbləğdə vəsaitlər ayrılır. Bu vəsaitlərin ayrılması "Siyasi partiyalar haqqında" qanunun tələblərinə zidd deyilmə?

- Müxalifət partiyalarının xaricdən

maliyyələşməsi, birbaşa "Siyasi partiyalar haqqında" qanunun tələbləri ilə ziiddiyət teşkil edir. Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarını sevməyən bəy-nəlxalq təşkilatlar, xüsusiələ də, erməni diasporunun maliyyə dəstəyi ilə fəaliyat göstərən, yəni erməni lobbiçilərinin maliyyələşdirildiyi bəy-nəlxalq qurumların ölkə müxalifətinə ayırdığı maliyyə vəsaiti bir faktdır. Yəni heç vəsaiti deyil ki, AXCP sədri olan Əli Kərimlinin müavininin, bildiğiniz kimi, bir il altı az ərzində 42 dəfə Gürcüstana etdiyi səfər çərçivəsində xeyli maliyyə

i.ƏLİYEV

Azərbaycan mədəniyyəti və etnik mənsubiyət

Mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların, dövlətlərin, siyada, məhz etnoslar durur. Etnik mənsubiyətə malik olaraq, yaşamaq insan təbiətindən irəli gələn tələbatlardan doğmuş və tarix boyu insanın şüurunda və düşüncələrində inkişaf etmişdir. İnsan həyatında həllədici rol oynayan faktor kimi müvafiq münasibət tərzi formalasdırmaq cəhdid edilmişdir. Hal-hazırda da bu faktor ümumbaşəri münasibətlərdə qlobal səviyyədə əhəmiyyət kəsb etməyə başlamışdır. İnsanlar öz mövcudluqlarını nümayəndəsi olduqları etnosun mövcudluğunu ilə eyniləşdirərək, (yəni milli özünüüidentifikasiya) özlərinə bütöv bəşəriyyət daxilində məna kəsb edən yer tapmışlar. Bəziləri isə, hələ də bu yeri axtarmaqdadırlar.

Onu da qeyd edək ki, etnik birliklərin formalşmasına təsir edən esas faktorlar sırasına konsolidasiya və assimiliyasiya daxildir. Bu prosesler mahiyyəti etibarilə fərqlənlərlər. Konsolidasiya anlayışını işlədərkən, adətən, bir çox qohum tayfaların, etnik qrupların bir xalq halında cəmləşməsi və formalşmış bir xalqın tərkib hissələrinin etnik cəmləşməyə yönəlməsi və bu toplum ilə də sosial-iqtisadi, mədəni inkişafi doğurməsi başa düşülür. Konsolidasiya prosesi milletlərin yaranmasının əsasında durur. Konsolidasiya proseslərinin inkişafına siyasi faktorlar böyük təsir göstərir. Assimiliyasiya prosesi isə bir etnosun digərini təsir edərək, onu öz içərisində əridib tədricən bir etnik birlik kimi varlığına son qoyması ilə müşahidə olunur. Assimiliyasiya iki cür olur:

1. Zor tətbiq etməklə;
2. Zor tətbiq etmədən, tədricən inkişaf etmiş böyük bir etnosun digərini (daha kiçik olanı və ya hər hansı etnosa məxsus etnoqrafik qrupu) özündə əriməsi ilə müşahidə olunur.

Dünyanın etnik tərkibi daimi baş verən etnik proseslər səbəbindən, dəyişikliyə məruz qalır. Bu və ya digər ölkənin etnik tərkibi müəyyənəşdirilərkən, əsas həllədici məsələ tək, ümumilikdə, əhalinin və onun tərkibindəki qrupların hənsi tip birliyə məxsus olmasını müəyyənəşdirməyə yönələn məsələlər öndə durur. Yer kürsini əhatə edən xalqları tam bir siyahıya getirmək çox çətindir. Əger bu və ya digər formalşmış xalqa, millətə diqqətlə etnosferdə yer ayırmak mümkün olursa, hal-hazırda da, əsasən, Afrikada və Asiyada ayrı-ayrı dövlətlərin, ölkələrin sərhədləri daxilində yerləşmiş tayfaların, tayfa qruplarının bir çoxunu dəqiqlikli bə və ya digər etnosa aid etməkdə problemlər yaranır. Misal üçün, rus etnoqraflarının hazırladığı "Dünya xalqlarının Yer üzərində yerleşməsi və sayı" kimi tərcümə edə biləcəyimiz öcekler məcmusunda qeyd edilmişdir ki, "Vietnamda müxtəlif dillərde danışan 70-ə yaxın xalq vardır. Ancaq ki, daxilde konsolidasiya prosesləri getməkdər ki,

dil yaxınlığına malik Tan qrupuna məxsus 20-yə yaxın tayfanın da artıq formalşan xalq kimi (etnos-V.Ö.) qəbul edilməsi mümkündür. Diger tərəfdən isə, Malay dillərində danışan tayfalar (dağ çamları və ya Tyamları adlanan tayfalar) bir-birinə yaxınlaşmadadırlar.

Adını çəkdiyimiz kitabda dünya xalqları müəyyən meyarlara uyğun qruplaşdırılaq, onların təsnifatı aparılmışdır ki, biz də təsnifata əsasən, tərtib olunmuş siya-

hını verəcəyik. Ancaq öncə xalqların təsnifat edilməsində istifadə edilən meyarlarla ümumi şəkildə tanış olaq. Qeyd edək ki, xalqların qruplaşdırılması üçün müxtəlif təsnifat sistemləri tətbiq edilir: mədəni-təsərrüfat tiplərinə, tarixi-ethnografik dairələrə və s. görə təsnifatlar. Etnik birliklərin əsas elementi dil olduğundan, elmi münasibət baxımından, dəyərlə və daha çox yayılmış olan təsmifat xalqların dil mənsubluğuna görə təsnifatdır. Avropa etnoqrafiyasındaki dünyadan etnoqrafik xəritəsində təsnifat irqi qohumluğu ve eyni zamanda, dil yaxınlığına görə də aparılmışdır. Antropoloji və linquistik təsnifatın qarışdırılması metodoloji yanaşma baxımından səhv ola bilər. Bu cür xəritələrdə bəzən bütöv bir xalqın, həqiqətən də, daha çox mənsub olduğu irqə aid edilməməsi faktı özünü göstərmişdir. Oksford İqtisadi Atlasında verilən xalqların xəritəsində Ural və Altay dil ailələri, bütövlükde monqoloid irqinə aid edilmişdir.

Dil mənsubiyəti üzrə təsnifatın əsası kimi dillerin qohumluq dərəcələri üzrə genealoji təsnifatı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin,
milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin
tablığı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

götürülür. Genealoji təsnifatın əsasında keçmişdə mövcud olan ümumi dil - əsas dildən irəli gələn və dilleri birləşdirən dil ailələri anlayışı durur. Ailələr qruplara və alt-qruplara bölünür. Onun ayrılmış hər bir aşağı pilləsi ümumi ilə müqayisədə daha yaxın dilleri birləşdirir. Həmçinin, dil qrupları da var ki, hal-hazırda genealoji təsnif edilməsi mümkün deyildir. Bir çox hallarda bu, onların az öyrənilməsi ilə bağlıdır.

Dil ailələrinin formalşması prosesi insanların Yer kürsü boyu yayılması ilə sıx bağlıdır. Miladi erasını əhatələyən dövrü belə götürsək, bu dövrə də böyük dəyişiklikləri görmək mümkündür. VII əsrə kimi yalnız ərəb yarımadadasına yayılan ərəb dili hal-hazırda Yer kürsünün quru hissəsinin 10% əhatə edən nəhəng ərazi boyu yayılmışdır. XV əsrə kimi Britaniya adasında hakim olan ingilis dili hal-hazırda bu kontinentin bir sıra yerlərində əsas dil olmuşdur. Braziliya istisna olmaqla bütün Latin Amerikasına isə ispan dili yayılmışdır.

Azərbaycan xalqı dil mənsubiyəti təsnifatına görə, türk dillərinin Oğuz qrupuna aiddir. Bu gün Azərbaycanda müxtəlif xalqların, etnik qrupların mədəniyyətləri, dilleri, adət-ənənələri bir-birinə qovuşmuş, Azərbaycan milli mədəniyyəti etnik mənsubiyətdən asılı olmayıaraq, bütün xalqların mədəniyyəti olduğu kimi, Azərbaycan dövlət dili də bütün xalqların və etnik qrupların ünsiyyət vasitəsidir.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Bu gün Azərbaycanda müxtəlif xalqların, etnik qrupların mədəniyyətləri, dilleri, adət-ənənələri bir-birinə qovuşmuş, Azərbaycan milli mədəniyyəti etnik mənsubiyətdən asılı olmayıaraq, bütün xalqların mədəniyyəti olduğu kimi, Azərbaycan dövlət dili də bütün xalqların və etnik qrupların ünsiyyət vasitəsidir.

Avtovertolyot 500 min dollara satılacaq

Amerikalı mühendis Robert Dinqanne-sin layihəsi ilə hazırlanın "PAL-V" avtomobili şose ilə hərəkət etməklə yanaşı, lazımlı gələrsə göyə də qalxa bilir. AZERTAC "noven-te.ru" saytına istinadla bildirir ki, belə bir aparatın yaradılması üçün bir neçə il ger-gin işləmek lazım gəlib. Nəqliyyat vasitəsi yalnız 1 nəfərə hesablanıb. Havaya qalxacaq təqdirdə maşın vertolyotə çevirilir və maksimim sürəti saatda 160 kilometre çatır. Həmçinin 1300 kilometrə qədər məsafə qət edən avtomobil 100 kilometrə 7,6 litr yanacaq işlədir. Gələn ildən kütłəvi istehsala buraxılacaq avto-vertolyotun təqribi qiyməti 500 min ABŞ dollaradır.

Balıq yağı organizmdə serotoninin hormonunun artmasına səbəb olur

Balıq yağı organizmdə kalsium və fosforun miqdarını tənzimləyir, vitaminin mübadiləsini yaxşılaşdırır. Xüsusi iye malik, şəffaf-sarı rəngdə olan bu yağın tərkibində 350-1000 ME A vitamini mövcuddur.

AZERTAC "Zdorovye i meditsina" saytına istinadla xəbər verir ki, balıq yağıının tərkibi böyük miqdarda müxtəlif növ vitaminləri və ən əsası omega-3 doymamış yağı turşuları ilə zəngindir. Yağın tərkibindəki A vitamini selikli qışa hüceyrələrini və dərinin bərpasını təmin edir, dəqiq rəng seçimi və torlanmanın qarşısının alınması baxımından görmə pigmentlərinin formalşamasına müsbət təsir göstərir. Bu vitamininin organizmdə çatışmazlığı dərinin quruluğuna, dırnaqların və saçların zəifləməsinə səbəb olur.

Organzinin hüceyrələrinə fosfor və kalsiumun nüfuz etməsində D vitamininin çox böyük rol var. Bu vitaminin uşaqların organizmına lazımı qədər daxil olmasına xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Belə ki, uşaqlarda yaranan raxit xəstəliyinin səbəbi məhz orqanizmdə kalsium və fosfor mübadiləsinin pozulmasıdır. D vitamini, eyni zamanda, sinir sisteminin sakitləşməsində, ayaqlarda yaranan qicolmaların qarşısının alınmasında, organizmin böyüməsində, sümüklərin və dişlərin möhkəmlənməsində əsas rol oynayır.

Balıq yağıının tərkibində çoxlu miqdarda mövcud omega-3 doymamış yağı turşuları organizm tərefindən iltihab əleyhinə maddə kimi qəbul olunur. Bundan əlavə, omega-3 ürək əzələlərini qidalandıran əsas damarların genişlənməsinə kömək edir, trombun yaranma riskinin qarşısını alır.

Son araşdırmalara əsasən belli olub ki, balıq yağı organizmdə serotonin hormonunun artmasına səbəb olur. Serotonin depressiyalarla mübarizədə kömək edir, stress hormonları, qıcıqlanma, yaşla əlaqədar əqlı zəiflik və yaddaş pozuntularının əmələ gəlməsinin qarşısını alır. Balıq yağı adətən 15 millilitr olmaqla gündə üç dəfə qəbul edilir.

"Fenerbahçə"nın sabiq futbolçusu "Beşiktaş"da

Türkiyənin "Beşiktaş" klubu heyetinə yeni oyuncu cəlb edir. Qol.az-in "Fanatik"ə istinadən yaydığı xəbərə görə, İstanbul təmsilçisi hollandiyalı futbolçu Cermen Lenslə razılığa gəlib. "Sanderlend"in hücumçusunun bu həftədə İstanbulda gedərək 3 illik müqavilə imzalayacağı bildirilir. Qeyd edək ki, 29 yaşlı oyuncu ötən mövsüm icarə əsasında "Fenerbahçə"da oynayıb.

ELAN

Məmmədova Pərvin Əlimirzamin qızına Azərbaycan Xairici İşlər Nazırlığı tərefindən verilmiş giriş-çıxış kartı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməye biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetdə AzəRTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**
Tiraj: 5500

Ses

Son səhifə

1 avqust

Azərbaycan cüdoçusu Almaniyada keçirilən yarışda çempion olub

Almanıyanın paytaxtı Berlin şəhərində gənc cüdoçular arasında Avropa kuboku yarışına yekun vurulub. Mötəbər yarışın sonuncu günündə Azərbaycan cüdoçuları daha 2 medal qazanıblılar. AZERTAC xəbər verir ki, 100 kq çeki dərəcəsində mübarizə aparan təmsilçimiz Zelim Kotsiyev bütün rəqiblərindən güclü olaraq Berlində növbəti dəfə Azərbaycan bayrağını ucaldıb. Digər təmsilçimiz Naim Hüseynov (81 kq) Avropa kubokunun bürünc medalına sahib olub. Xatırladaq ki, 37 ölkədən 513 (317 oğlan, 196 qız) idmançının qatıldığı mötəbər yarışda Azərbaycan millisi 20 cüdoçu (15 oğlan, 5 qız) ilə təmsil olunub.

Yusuf Dikeç: Azərbaycanda keçirilən yarışlar mənə həmişə uğur gətirir

Azərbaycan mötəbər beynəlxalq yarışlarının yüksək səviyyədə təşkilinə görə xüsusi şərəfli vərləndir. Bakıda keçirilən atıcılıq üzrə Avropa çempionatında bunun bir daha şahidi oldum. Bu sözləri AZERTAC-a müsahibəsində çempionatın kişiçilər arasında 25 metr məsafəyə tapança ilə mərkəzə atəşəçəmə yarışının qızıl medalını qazanan türkiyəli atlet Yusuf Dikeç deyib. Azərbaycandan Tərkiyəyə daim xoş təssüratlarla qayıtlılarını bildirən Y.Dikeç insanlarının çox mehriban və qonaqpərvər olduğunu vurgulayıb. O, Bakıdakı Atıcılıq Mərkəzinin möhtəşəm olduğunu, burada idmançılar üçün hər cür şərait yaradıldığı qeyd edib.

"Ölkələrimizi çoxilik six dostluq telleri bağlayır, mənim Azərbaycanda çoxlu dostlarım var. Qəbələdə təşkil olunan dünya çempionatında gümüş, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında qızıl medal qazanmışam. Bu gün isə qardaş ölkədə keçirilən Avropa çempionatının qızıl medalına sahib oldum. Bu medali Bakıda qazandığım üçün özümü çox xoşbəxt hiss edirəm. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda keçirilən yarışlar mənə həmişə uğur getirir".

Andrea Bruehlman: "Bakı Atıcılıq Mərkəzində idmançılar üçün mükəmməl şərait yaradılıb"

Komanda hesabında qızıl medal qazandığım üçün çox sevinirəm. Yarışlar çətin keçəsə də medal qazanacağımı inanırıdım. Bu sözləri Bakıda keçirilən atıcılıq üzrə Avropa çempionatının 300 metr məsafədə qadınlar arasında komanda yarışlarının qızıl mükafatçısı isveçrəli Andrea Bruehlman bildirib. O deyib: "Bakıya ilk dəfədir gəlmişəm. Bura həqiqətən də çox gözəl şəhərdir. Bakı Atıcılıq Mərkəzində idmançılar üçün mükəmməl şərait yaradılıb. Burada Avropanın ən güclü idmançıları ilə mübarizə apardığım üçün çox şadam".

Mourinyo: "Mənim "Qalatasaray"a keçməyim daha realdı, nəinki Fellaininin"

Qalatasaray"ın belçikalı futbolçu Maruan Fellainini isteməsine "Mançester Yunayted"ın baş məşqçisi Jozé Mourinho yə münasibət bildirib. Apasport.az saytının məlumatına görə, portuqaliyalı çalışdırıcı bu keçidin mümkinləşə olduğunu deyib. O, Fellaininin klub üçün çox vacib oyuncu olduğunu vurgulayıb: "Jozé Mourinyonun "Qalatasaray" a keçməsi daha real variantdı, nəinki Fellaininin. Əgər baş məşqçi axtarırlarsa, bəlkə də bir şansları var, ancaq Maruan? Bunu unudun".

Qeyd edək ki, "Qalatasaray" rəsmisi Cenk Ergün Belçika millisinin üzvü ilə danışış apardıqlarını və ilkin razılıq əlde etdiklərini demişdi.

"

Qalatasaray"ın belçikalı futbolçu Maruan Fellainini isteməsine "Mançester Yunayted"ın baş məşqçisi Jozé Mourinho yə münasibət bildirib. Apasport.az saytının məlumatına görə, portuqaliyalı çalışdırıcı bu keçidin mümkinləşə olduğunu deyib. O,

Fellaininin klub üçün çox vacib oyuncu olduğunu vurgulayıb: "Jozé Mourinyonun "Qalatasaray" a keçməsi daha real variantdı, nəinki Fellaininin. Əgər baş məşqçi axtarırlarsa, bəlkə də bir şansları var, ancaq Maruan? Bunu unudun".

"

Qeyd edək ki, "Qalatasaray" rəsmisi Cenk Ergün Belçika millisinin üzvü ilə danışış apardıqlarını və ilkin razılıq əlde etdiklərini demişdi.